

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Συνδρομή ἐν Ἑλλάδι ἐτ. δρ. 10. Ἐξάμ. δρ. 5. — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἐτ. φρ. χρ. 12. Ἐξάμ. φρ. 6. — Τιμὴ φύλλου λ. 30. Ἐξωτερ. λ. 50.

Ἐκδίδεται δις τοῦ μηνὸς τῆ 15 καὶ 30. — Γραφεῖον ἐν ὁδῷ Φιλελλήνων ἀριθ. 24.

ΑΘΗΝΑΙ 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1891

ΔΙΕΥΘΙΝΤΑΙ Ν. ΣΤΡΑΤΗΣΗΣ - Σ. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΕΤΟΣ Δ' - ΑΡ. 4

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΜΟΛΤΚΕ

Ἄσας ὁ γαλλικὸς τύπος συνεκινήθη ἐκ τῶν ἄρτι ἐκδοθέντων Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Γερμανοῦ στρατάρχου. Ὡσεὶ μὴ ἦρκει τὸ μῖσος τὸ ὁποῖον ἐπέδουρεν ἐφ' ἑαυτοῦ διὰ τῶν ὤμοτήτων τῆς ἐκστρατείας τοῦ 1870, ἠθέλησε νὰ προκαλέσῃ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τάφου του τῶν θυμάτων του, τὰς εὐλογίας ἐνθυμίζων αὐτοῖς τὴν ἦτταν, τὸν ἀφοπλισμὸν, τὴν ταπεινώσιν ἣν τοῖς ἐπέδαλεν. «Οἱ Γερμανοί, λέγει, ἠναγκάσθησαν νὰ σκεφθῶσιν ἂν ὤφειλον νὰ ἐπωφελιθῶσι τῆς ὑπερχῆς, ἣν ἔσχον ἐπὶ ἐχθροῦ τόσον ἰσχυροῦ, ὅσον ἡ Γαλλία. Ὅταν ἀναλογίζωμαι ὅτι οἱ Γάλλοι εἶχον θεωρήσει τὰς ἐπὶ ἄλλων ἔθνῶν νίκας τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων ὡς προσβολὴν, σκέπτομαι ὅτι πᾶσα παράκαιρος γενναιοφροσύνη ἠδύνατο νὰ τοὺς κἀμῃ νὰ λησμονήσουσιν τὴν ἰδικὴν τῶν ἦτταν. Ἡ μόνη διέξοδος ἦτο νὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὸν ἀφοπλισμὸν καὶ τὴν παράτασιν τῆς αἰχμαλωσίας ἅπαντος τοῦ στρατοῦ ἐκτὸς τῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες ἀφέθησαν ἐλεύθεροι ἐπὶ λόγῳ τιμῆς».

Ἄλλ' ἀναγνώσατε τὸ ὠραῖον ἄρθρον τοῦ Φραγκίσκου Σαρσαί τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἰς τὰ «Χρονικά» τῶν Παρισίων. Ἴδετε μὲ ποῖον πόνον σχολιάζει ὀλίγας μόνον φράσεις τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ γερμανοῦ στρατιώτου ὁ διαπρεπὴς Γάλλος. Ἴδού αὐτὸ ὀλόκληρον ἐν μεταφράσει :

«Ἐδημοσιεύθη γερμανιστὶ τὸ τεῦχος τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ στρατάρχου Μόλτκε, ἐνθα ἀφηγεῖται τὸν πόλεμον τοῦ 1870. Ἀνεγνώσα καὶ ἐγώ, ὅπως ὄλοι, τὰ ἀποσπάσματα, ἅτινα κατεχώρισαν τὰ γαλλικὰ φύλλα. Βεβαίως εἶναι τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα. Μία σκέψις ὅμως μοὶ ἐπῆλθε κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν : ὅτι ὁ πόλεμος θὰ εἶνε πολὺ ἀποτρόπαιον πρᾶγμα, ἂψ οὐ αὐτοῖ ἀκόμη, οἵτινες τὸν θεωροῦσιν ἀναγκαῖον καὶ οὕτως εἰπεῖν ἱερὸν, προσπαθοῦσιν ἂν ἀποκρύψωσι τὰς φρικαλεότητας αὐτοῦ ὑπὸ φράσεις εὐπρεπεῖς.

Ὁ στρατάρχης Μόλτκε, ἐξ ὅλων τῶν στρατιωτικῶν ἐπιστημόνων, εἶναι ἴσως ἐκ τῶν διακρυζάντων ἀγερώχως μὲ μεγίστην βεβαιότητα, τὴν ἀνάγκην καὶ τὰ δίκαια τοῦ πολέμου. Ἐν ᾧ τὰ κράτη προσπαθοῦσι διὰ διεθνῶν συμβάσεων νὰ περιορίσωσι τὰς καταστροφὰς καὶ καταστῆσωσιν ἡμερωτέραν τὴν διεξαγωγὴν του, αὐτὸς δὲν ἐπαύσε νὰ λέγῃ ὅτι ὁ πόλεμος συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐπιφέρῃ ὁ ἐχθρὸς εἰς τὸν ἀντίπαλόν του τὴν μεγίστην καταστροφὴν εἰς ὅσῳ δυνατὸν ὀλιγώτερον χρόνον, ὅτι τὰ πάντα ἐπιτρέπονται πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου, ὅτι δὲν χωροῦσιν εἰς αὐτὸν αἰσθήματα φιλανθρωπίας, τὰ ὁποῖα κηρύττουσιν οἱ φαντασιολόγοι, ἀλλ' ὅτι ἀνάγκη νὰ προχωρῆς διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου, καταβάλλων, καταφυντρίδων, ἐκμηδενίζων πᾶσα ἀντίστασιν.

Τὰς ἀρχὰς ταύτας δὲν ἐδίδτασεν ὁ Μόλτκε νὰ τὰς διακηρύττῃ. Πολλάκις ἀπεφάνθη μὲ τραχύτητα ὄλωσ γερμανικὴν, ὅτι αὐταὶ ἀπετέλεσαν τὸν κανόνα τῆς ἐνεργείας του καὶ ὅτι συνίστα τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν εἰς πάντας, ὅσοι εἶχον ἀναλάβει τὴν φθερὰν εὐθύνην νὰ ὀδηγήσωσι στρατεύματα εἰς τὰ φρικώδη αὐτὰ σφαιγεῖα, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται μάχαι.

Ἴσως ἐνόμιζέ τις, ἐκ τῶν ξηρῶν καὶ ὡς λαιμητόμου αἰχηρῶν τούτων δηλώσεων του, ὅτι ὁ στρατάρχης Μόλτκε δὲν θὰ ἠσθάνετο τὴν ἐλαχίστην ἐντροπὴν ἀντιποιοῦμενος τὸ δίκαιον καὶ νόμιμον τῶν ὤμοτήτων, ἅς οἱ Γερμανοὶ διέπραξαν εἰς τὴν χώραν μας τὸ 1870, ἐκθέτων αὐτὰς μετ' εὐαρεσκείας, ὡς ἀποτελοῦσας μέρος τοῦ συστήματός του, ἔχοντος τὸ κύρος τῆς φιλοσοφίας, καταδεικνύων, ὅτι οὕτω, διὰ τῆς ταχυτέρας καὶ τελειότερας ἐξουτώσεως τῶν δυνάμεων τοῦ ἀντιπάλου, ἐπετάχυνε τὴν ἐκδασίν τοῦ πολέμου καὶ κατέστησεν αὐτὸν διὰ τοῦ μέσου τούτου βραχύτερον, ὀλιγώτερον καταστρεπτικόν.

Ἄλλ' ὄχι. Ὁ τραχὺς αὐτὸς καὶ ἐν ταῦτῳ ἀπαθὴς φανατικὸς, ὅστις δὲν ὠπισθοχώρησεν οὔτε πρὸ τῶν ἐσχάτων ἀποτελεσμάτων τῶν θεωριῶν του, φαίνεται καταλαμβανόμενος, δὲν λέγω ὑπὸ μετανοίας, ἀλλ' ὡσεὶ ὑπὸ αἰσχύνης, ὅτε ἐπῆλθεν ἡ στιγμή νὰ ἀφηγηθῇ τὰ τοῦ πολέμου τούτου, οὐχὶ πλέον εἰς Γερμανοὺς, ἀλλ' εἰς ἅπαντα τὸν πεπολιτωμένον κόσμον, εἰς ὅλας τὰς ἐπερχομένας γενεάς. Ἡ ἀπάθειά του τὸν κατέλιπε καὶ κατέψυγεν, ὅπως οἱ ἄλλοι, εἰς φράσεις εὐφήμεους καὶ ψευδεῖς ἵνα μετατρέψῃ ἢ ἀποκρύψῃ τὰς σκηνὰς τῆς σφαιγῆς καὶ τοῦ ἐμπρησμοῦ. Ἐκάλυψεν ὅσον ἠδυνήθη τὰς φρικαλεότητας ταύτας διὰ τοῦ πέπλου τῶν μελιχρῶν λέξεων.

Εἶδετε τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου ἀναφέρει τὸν βομβαρδισμόν τῶν Παρισίων. Ἡ πρᾶξις αὕτη ἦτο τῆ ἀληθείας, ὑπὸ καθαρῶς στρατιωτικῆν ἐποψίν, ὄλωσ ἀδικαιολόγητος. Τὸ κακόν, ὅπερ ἠδύνατο νὰ προξενήσῃ ὁ πολιορκητικὸς εἰς τινὰς συνουκίας τῆς μεγάλης πόλεως, ἔσχε πραγματικὸν ἀποτέλεσμα τὴν καταστροφὴν οὐκ ὀλίγων οἰκοδομῶν καὶ τὸν θάνατον ἀθῶων ὑπάρξεων, ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδίων, μὴ δυναμένων νὰ φέρωσιν ὄπλα. Τὸ γερμανικὸν ἐπιτελεῖον ἐγνώριζε κάλλιστα ὅτι αἱ χιλιάδες ἐκεῖνα τῶν σφαιρῶν, αἵτινες ἐρρίπτοντο ἐπὶ τῆς πρωτεύουσας, θὰ ἐπέφερον τὸ τέλος τοῦ πολέμου εἰς πολὺ ὀλιγώτερον χρόνον παραῖ κατὰστρεφῆ ἢ ἡ κατάληψις ἐνὸς προμαχώνος. Ἄλλ' ἠθέλε διὰ τοῦ βομβαρδισμοῦ αὐτοῦ νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῶν Παρισίων, νὰ τοὺς ἀποθαρρύνῃ ἢ τοὺς ἐξερεθίσῃ καὶ τοὺς ὠθήσῃ οὕτω εἰς ἀπεγνωσμένον τι διάδημα, τὸ ὁποῖον θὰ τῷ παρέδιδεν ἐπι ταχύτερον τὴν πολιορκουμένην πόλιν.

Τὰ πράγματα ἐν τούτοις διέψευσαν τὸν συλλογισμόν αὐτόν. Τὸ μῖσος τῶν Παρισίων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχεν ἐξαφθῆ τοσοῦτον ἀγριον καὶ πείσμον, ὥστε ἡ βαρβαρότης αὕτη ἐπέρρωσεν ἐτι μᾶλλον αὐτὸ καὶ ἡ ἀπόφασίς των ἔμεινε ἀκλόνητος. Ἡ ψυχολογικὴ στιγμή κακῶς ἐξελέγη ὑπὸ τῶν κ. κ. Γερμανῶν. Ἄλλ' ἠκολούθουν πιστῶς τὴν λογικὴν τοῦ συστήματός των : νὰ προξενήσωσιν εἰς τὸν ἐχθρὸν τὴν μεγίστην φθορὰν εἰς ὅσῳ δυνατὸν ὀλιγώτερον χρόνον.

Ἠλπίζομεν νὰ ἴδωμεν τὸν κ. Μόλτκε εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του λέγοντα καθαρῶς, μὲ τὴν εὐκρινείαν ἀνθρώπου βεβαίου περὶ τῶν ἀρχῶν του καὶ πεπειθότος εἰς αὐτάς : Ναί, εἶναι ἀληθές. Ὁ βομβαρδισμὸς τῶν Παρισίων ἐπροξένυσεν ζημίαις, τῶν ὁποίων δὲν εἶχομεν ἀνάγκην. Ναί, ἐθανάτωσε τόσους ἀνθρώπους, οἵτινες δὲν ἠδύνατο νὰ πολεμήσωσι, καὶ ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν εἶχομεν τίποτε νὰ φοβηθῶμεν. Ἄλλ' ὁ πόλεμος συνίσταται εἰς τὸ νὰ καταπλήξῃ τὸν ἐχθρὸν, ἐπιφέρων αὐτῷ τὴν μεγίστην καταστροφὴν εἰς ὅσῳ δυνατὸν ὀλιγώτερον χρόνον. Ἐὰν ὁ βομβαρδισμὸς δὲν ἀπέδῃ ἐπι καταστρεπτικώτερος, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι δὲν εἶχομεν ἄλλας τηλεβολοστοιχίας νὰ παρατάξωμεν. Ἐὰν εἶχομεν καὶ ἄλλα τηλεφῶλα, οἱ Παρισίνοὶ θὰ ὑφίσταντο πολὺ μεγαλύτερας καταστροφὰς. Ἀντι τοιούτων ἀγερώχων δηλώσεων, ὁ στρατάρχης ἀναγνωρίζει τὴν πρᾶξιν του ταύτην «ὡς ὀλίγον συμπαθῆ». Σὲ πιστεύω ! Ἡ ὁμολογία αὕτη, ὑφ' ὅσον εὐφημον τύπον καὶ ἂν μᾶς παρουσιάζεται, δεικνύει ὅτι ὁ χαλκοῦς αὐτὸς ἀνθρώπος ἐκυψεν ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς κοινῆς γνώμης. Ὅλοι οἱ λαοὶ ἐχαρακτήρισαν τὸν βομβαρδισμόν τοῦτον ὡς ὠμότητα ἀνωψελῆ καὶ ἐρρηξαν κραυγὴν φρίκης :

Et le cri de l'Europe est monté jusqu' à lui.

Ὅλα τὰ φύλλα ἀνεδημοσίευσαν, ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων αὐτῶν, τὸ μέρος, ἐνθα ὁ στρατάρχης Μόλτκε ἀφηγεῖται τὴν πολιορκίαν τοῦ Chateaudun, καὶ ἐπῆνεσαν ἐν χορῷ τὴν ἀμεροληψίαν, μεθ' ἧς ἀναφέρει τὴν ἠρωικὴν ἀντίστασιν τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης. «Εὐρομεν, γράφει ὁ στρατάρχης, ἀπέλιπιδά ἀντίστασιν. Ἐκάστην οἰκίαν καταλάδομεν δι' ἐφόδου». Τὸν εὐχαριστοῦμεν διότι ὁμολογεῖ τὴν φιλοπατριάν καὶ τὸ θάρρος τῶν συμπατριωτῶν μας. Ἄλλ' ὑπάρχει τι ἀκόμη, μία μικρὰ φράσις, ἡ ὁποία ἐλθισμονήθη καὶ ἦτις δὲν μὲ ἀφήνει ἥσυχον :

— Μὲ γὰ μέρους τῆς πόλεως, προσθέτει ὁ στρατάρχης, ἐκ ἄ ν.

Τὸ πιστεύω δά ! ὅτι ἐκάν. Οἱ Γερμανοὶ δὲν μετέδωκαν τὸ πῦρ κατὰ διαταγὴν τῶν ἀνωτέρων των, μεθοδικῶς, μετ' ἀπαθείας. Οἱ Γερμανοὶ στρατιῶται δὲν ἔχουν πετρέλαιον ἐντὸς τῶν οἰκιῶν καὶ ἦναπτον τὰ παραπετάσματα, τὰ στρώματα καὶ

τὰ ἐπιπλα, τὰ ὁποῖα προηγουμένως εἶχον συσσωρεύσει ἐντὸς τῶν πυρπολουμένων δωματίων; Αὐτοὶ δὲν ἔμενον ἐπὶ μικρὸν ἐκεῖ, ἀναρριπίζοντες τὸ πῦρ καὶ φυλάττοντες μὴ τις τὸ κατασδέσῃ; Καὶ ὅτε πλέον ἐβλεπον τὴν οἰκίαν ὅλην ἀναφλεγομένην, ἐπροχώρουν ἠσυχῶς παρακάτω, ἔξακολοιθοῦντες τὸ ἔργον τῶν.

Οὐδὲν νομιμώτερον, οὐδὲν φυσικώτερον τοῦτου ἐν τῷ συστήματι τοῦ μεγάλου γερμανοῦ στρατιωτικοῦ. Οἱ κάττικοι τοῦ Chateaudun, ὑπερασπίζοντες τὴν πόλιν τῶν μετὰ τοσοῦτου πείσματος, εἶχον δώσει εἰς τὰς ἄλλας γαλλικὰς πόλεις λυπηρὸν παράδειγμα πατριωτισμοῦ. Εἶναι φανερόν ὅτι, ἂν οἱ Γερμανοὶ εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καταναλώσωσι τοσοῦτον χρόνον καὶ ἀπολέσωσι τοσοῦτους ἄνδρας ὅπως ὑποτάξωσιν ὅλας τὰς ἐπὶ τῆς διαβάσεως τῶν πόλεις, τὰ στρατεύματά τῶν θὰ ἐμπδενίζοντο πολὺ πρὶν φθάσωσιν εἰς τὸ τέρμα τῆς ἐκστρατείας τῶν, εἰς τοὺς Παρισίους.

Ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη νὰ δοθῆ ἓν παράδειγμα, τὸ ὁποῖον νὰ καταπλήξῃ τὴν φαντασίαν τῶν ἀντιπάλων καὶ ἀποθαρρύνῃ ἐκ τῶν προτέρων πάντα τολμησόντα νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ. Καὶ οὕτως δὲν ἐδίστασεν ὁ στρατάρχης Μόλτκε νὰ διατάξῃ τὴν φοβερὰν αὐτὴν καὶ μεθοδικὴν διὰ τοῦ πυρὸς καταστροφὴν.

Καὶ ὅμως, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τῆς ἀφηγήσεως του, ἀφηγήσεως, ἣτις θὰ ἀνεγινώσκετο ἀπὸ τιμίους ἀνθρώπους, ἀπὸ τὰς εὐαισθητοῦς καρδίας ὄλων τῶν χωρῶν καὶ ὄλων τῶν αἰώνων, δὲν ἐτόλμησε νὰ προχωρήσῃ μέχρι τέλους. Ἦ αἰσχύνη τῆς ἀγριότητος ταύτης, συντελεσθεῖσης ἐν ἀπαθείᾳ, ἠγέρθη πρὸ αὐτοῦ

ὡς φάσμα, καὶ ὁ στρατάρχης ἔγραψεν ἀπλῶς: «Ἐν μέρος τῆς πόλεως ἐκάθη, χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ ὑπὸ τίνος ἐπυρπολήθη».

Μ' ἐβεβαίωσαν ὅτι οἱ ἀγαθοὶ αὐτοὶ Γερμανοὶ ἐκπλήττονται ἐνίοτε διὰ τὴν ἐμμογήν μας εἰς τὸ κατ' αὐτῶν μῖσος. Ὅτι θὰ μᾶς ἔτεινον ευχαρίστως τὴν χεῖρα λέγοντες μετ' ἀγαθότητος: Ἐπολεμήσαμεν καὶ ἐνίκηθητε ἄς τὰ λησμονήσωμεν ὅλα καὶ ἄς μὴ γίνεταί πλέον λόγος.

Ἄλλ' ὑπάρχουσιν ἐν τῷ πολέμῳ πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν λησμονοῦνται. Οἱ Ρῶσοι καὶ οἱ Γάλλοι ἀλληλεσφάγησαν ἐπὶ τῶν πεδίων τῆς μάχης τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου. Τί ἀπέμεινε τώρα; Μόνον ἐνδοξοὶ ἀναμνήσεις. Οἱ δύο ἀντίπαλοι, μετὰ τὴν πάλιν, ὡς μετὰ ἐντιμον μονομαχίαν, ἐθάλψαν τὰς χεῖρας. Ἄλλὰ πῶς νὰ λησμονήσωμεν τὰς ἀνοφελεῖς ὠμότητας, τὰς ἀδικαιολογήτους ἀπανθρωπίας, τὰς συστηματικὰς ἐρημώσεις, ἐν ἀπαθείᾳ συντελεσθεῖσας;

Ἴδου πῶς ἡ ἀρχὴ, ἡ τεθεῖσα ἐπὶ τοῦ αἰρετικοῦ αὐτοῦ ἐπιστήμονος στρατιώτου, στρέφεται κατ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου. Ὁ Μόλτκε ἐνόμιζεν ὅτι, διὰ νὰ περατώσῃ ταχύτερον τὸν πολεμον, ἔπρεπε νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὸν ἐχθρὸν του τὴν μεγίστην καταστροφὴν. Καὶ ἀκριβῶς ἡ καταστροφὴ αὐτὴ, ἡ προξενηθεῖσα εἰς τὸν ἐχθρὸν, γίνεται σπορὰ πολέμου. Τὸ ἠσθάνθη φαίνεται, ἀφ' οὗ αἰσχύνεται δι' αὐτό, γράφων τὰ ἀπομνημονεύματά του, καὶ ἀρνεῖται τὴν εὐθύνην.

Ἐρωτῶσι τινὲς τί ἐπιτρέπεται ἐν καιρῷ πολέμου καὶ τί ὄχι. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ ἀξίωμα, ὅτι εἰς τοιαυτὰς μόνον ἐχθροπραξίας δύναται

νὰ προβῆ ὁ ἐχθρὸς κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του, τὰς ὁποίας θὰ ἤμπορῆ βραδύτερον νὰ ἐξιστορήσῃ εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν οἰκογένειαν χωρὶς νὰ ἐρυθριᾷ».

Δὲν ἀντέστην εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ μεταφράσω τὸ ὄραϊον αὐτὸ καὶ πατριωτικώτατον ἄρθρον τοῦ Σαρσαὶ διὰ τὸ φίλον «Ἀττικὸν Μουσεῖον». Αἱ φράσεις του, τραχεῖαι, ἐνέχουσι τοσοῦτο μῖσος κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος του, κατὰ τοῦ θανόντος στρατάρχου. Παρακολοιθῆσατέ τον ἐν τῇ ἀνελιξίᾳ τῶν αἰσθημάτων του. Νομίζετε ὅτι πᾶσά του λέξεις εἶναι ἢ εἰκὼν, τὸ φάσμα ἐνὸς φρουρίου πεσόντος, μιᾶς ἐρημωθεῖσης πόλεως. Καὶ εἰς τὴν ἀνάμνησιν αὐτῶν, εἰς τὴν ἀναπόλησιν τοῦ ἀδίκου θανάτου τόσων ὑπάρξεων, γερόντων, γυναικῶν, παιδίων, κατὰ τὸν ἀδιάκοπον καὶ τρομερὸν ἐκείνων βομβαρδισμὸν τῶν Παρισίων, ἐπιπίπτει μετὰ πάθους κατὰ τῆς ἀπαθοῦς ἐκείνης τακτικῆς τῆς καταστροφῆς καὶ τῆς δηλώσεως. Ἐἶρων καὶ δεικτικός, ὅταν ὁ Μόλτκε προσπαθῆ νὰ ἀποκρύψῃ ὑπὸ λέξεις εὐφήμους τὴν ἀπάνθρωπον μέθοδόν του, ἀναφέρει μετ' ἐθνικῆς ὑπερηφανεῖας τὴν ἠρωϊκωτάτην ἐκείνην ἀντίστασιν τῆς πόλεως Chateaudun, ὡσεὶ τελὸν διὰ τῶν ὀλίγων ἐκείνων λέξεων τὸ μνημόσυον τῶν ἐκεῖ πεσόντων συμπατριωτῶν του. Ἄλλὰ δὲν σταματᾷ· ἐξακολουθεῖ ἀναλύων στιγμὴν πρὸς στιγμὴν τοὺς λόγους τοῦ Μόλτκε. Ἐκεῖ, πρὸ τῶν τρομερῶν σκηνῶν τοῦ ἐμπρησμοῦ, τῶν σφαγῶν, τῆς ἐρημώσεως, ἐπὶ τῆς τέφρας τῆς προσφιλοῦς πρωτεύουσος μετὰ πικρίας ὁμνῶν τὴν αἰωνίαν ἐχθραν, συνθλίβει τὴν καρδίαν καὶ ὁ ἀναγνώστης πονεῖ.

ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ.

Ἡ ΚΟΙΜΩΜΕΝΗ ΠΕΝΤΑΜΟΡΦΗ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ἐν γράφουν μόνον τὴν ἱστορίαν ἀστόχαστα καὶ ἀσυλλόγιστα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ἀκόμην τὰ παραμύθια· καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι πολλὰκις συνέβη καὶ εἰς τοὺς πλέον ἀληθινοὺς παραμυθολόγους νὰ μὴ ἐξιστοροῦσιν τὰ γεγονότα ἀπαράλλακτα ὅπως ἔγιναν εἰς τοὺς τόπους καὶ εἰς τὰ βασίλεια τῶν νεράιδων. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, ἡ μεγαλύτερα ἀδελφὴ τῆς Στὰχτομπούτας δὲν ἐφόρει εἰς τὸν χορὸν τοῦ πρίγκιπος, ὅπως ἐνόμιζον ἕως τώρα, κόκκινον βελούδιον φῶρεμα μὲ ἀγγλικαῖς ἀργυροκεντημένον καὶ μὲ χρυσᾶ σειρήνια. Τώρα θὰ μ' ἐρωτήσετε ὅλοι σας πῶς κατώρθωσα νὰ μάθω ὅλας αὐτὰς τὰς λεπτομερείας. Ἴδου:

Εἶχον ἄλλοτε γνωρίσει μίαν γραίαν, ἢ ὁποῖα κατόκει εἰς μικρὰν καλύβην, πρὸς τὸ ἄκρον τοῦ κάμπου· ἦτο πολὺ γραῖα διὰ νὰ τὴν ἐκλάβῃ κανεὶς ὡς νεράϊδαν, καὶ ὅμως ἐγὼ, δὲν εἰξεύρω διατί, τὴν ἐνόμιζον πάντοτε τοιαύτην. Μὲ τὸ νὰ πηγαινῶ ἐνίοτε νὰ τὴν συντροφεύω ὅταν ἐκάθητο ἐμπροσθεν τῆς οἰκίας της καὶ ἔθερμαινετο εἰς τὸν ἥλιον, μὲ συνεπά-

θησε τόσοον πολὺ, ὥστε ὀλίγας ἡμέρας πρὶν ἀποθάνει, μοῦ ἐχάρισε δι' ἐνθύμησιν μίαν ἀνέμην παλαιὰν καὶ ὅλας διόλου ιδιότροπον. Ἦ ἀνέμην αὐτὴν, ὁσάκις γυρίζουν τὸν τροχὸν της, ἀρχίζει νὰ ὀμιλῇ καὶ νὰ τραγουδῇ μὲ φωνὴν τρέμουσαν μὲν, ἀλλὰ γλυκυτάτην· καὶ διηγεῖται ἀπείρους ὄραϊας ἱστορίας, τὰς ὁποίας κανεὶς ἄλλος δὲν εἰξεύρει ἢ, ἂν τὰς εἰξεύρει, τὰς εἰξεύρει ἐσφαλμένως· καὶ ἡ ἀνέμην μοῦ διορθώνει τὰ λάθη τῶν. Ἄπ' αὐτὴν λοιπὸν ἔμαθον καὶ ἐγὼ ὅλας τὰς λεπτομερείας τῶν παραμυθίων, καὶ θὰ ἐθαυμάζετε ὅλοι σας ἂν σὰς ἔλεγον τί μυστικά μοῦ ἐφάνερωσε καὶ πόσον ἠπατημένους ἀπέδειξεν ὅλους τοὺς παραμυθολόγους μας.

Νομίζετε, ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι εἰξεύρετε μὲ ὅλα της τὰ καθέκαστα τὴν ἱστορίαν τῆς Βασιλοπούλας, ἢ ὁποῖα ἐτρέψησε τὸ δάκτυλόν της μὲ τὸ ἀδράκτι καὶ ἔπεδεν εἰς ἓνα ἕπνον τόσον βαρύν, ὥστε τίποτε δὲν κατώρθωσε νὰ τὴν ἐξυπνήσῃ καὶ τὴν ὁποῖαν ἐδαλαν νὰ πλαγιάσῃ εἰς κλίβην χρυσοκέντητον καὶ ἀργυροκέντητον, ἐντὸς τοῦ μεγάλου πύργου, ὅστις κεῖται εἰς τὸ μέσον ἀπεράντου καὶ σκιεροῦ κήπου;

Μὲ πολλὰν μου λύπην θὰ σὰς εἶπω ὅτι δὲν εἰξεύρετε τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ παραμυθιοῦ, ἢ τοῦλάχιστον δὲν τὸ εἰξεύρετε σωστᾶ, ὅπως δηλαδὴ συνέβη.

«Ναί, ναί — μοῦ εἶπεν ἡ ἀνέμην — ἢ βασιλοπούλα ἐκοιμάτο ἑκατὸ ἔτη ὅταν ἓνα βασιλόπουλο, ἀπὸ ἔρωτα καὶ ἀπὸ φιλοδοξίαν, ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ νὰ τὴν ἐξυπνήσῃ.

Τὰ πυκνόφυλλα δένδρα, αἱ ἄκανθοι καὶ οἱ βᾶτοι ἀπεσύρθησαν μόνον τῶν διὰ νὰ τοῦ κάμουν τόπον νὰ περάσῃ. Ἐπροχώρησε πρὸς τὸν πύργον, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο εἰς τὸ ἄκρον μακρᾶς δενδροστοιχίας, ἔφθασεν ἐκεῖ καὶ ἐμβῆκεν· ὅ,τι ὅμως τὸν ἔκαμε ν' ἀπορήσει ἦτο, ὅτι κανεὶς ἀπὸ τοὺς φύλακὰς της δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, διότι τὰ δένδρα ἐσμῖξαν πάλιν καὶ ἔφραξαν καὶ ἐκλείσαν τὸν δρόμον ὀπισθὲν του.

Ἐπὶ τέλος, ἀφοῦ ἐπέρασε πολλοὺς διαδρόμους μαρμαροστρωμένους, ἀνέβη τὴν κλίμακα, ὅπου οἱ φύλακες ἐρροχάλιζον μὲ τὸ ὄπλον ἐπ' ὤμου, καὶ εὐρέθη εἰς ὀλόχρυσον δωματίον, ὅπου εἶδεν, εἰς μίαν κλίβην, τὸ ὡραιότερον πλάσμα ποῦ εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ: μίαν Βασί-

λοπούλαν, μόλις δεκαπέντε έως δεκαεξέ-
ετών, λιγερήν, ωραίαν, πεντάμορφην, ἢ
ὅποια, ἂν καὶ κοιμισμένη, ἔλαμπε καὶ
ἤστραπτε.

"Ἐως ἐδῶ — ἐξηκολούθει νὰ λέγῃ ἡ ἀ-
νέμη — κανεὶς δὲν ἔκαμε λάθος καὶ ὅλοι
τὰ διηγοῦνται ὀρθά, ὅπως καὶ ἐσυνέβη-
σαν. Ἀλλὰ τὰ ἐπιλοιπα εἶνε ἐντελῶς
ἐσφαλμένα, ὅπως τὰ διηγοῦνται, καὶ δὲν
δύναται νὰ φαντασθῶ πῶς ἦτο δυνατόν ἢ
βασιλοποιῆσαι, ὅταν ἐξύπνησε, νὰ ῥίψη
εἰς τὸ βασιλόπουλον ἐρωτικά βλέμματα
καὶ νὰ τοῦ εἶπῃ: "Α! ἐσύ εἶσαι; πόσον
καιρὸν μ' ἔκανες νὰ σὲ περιμένω!"

"Ἄν θέλῃς νὰ μάθῃς τὴν ἀλήθειαν,
ἀκουσε· πρόσδεχε ὅμως νὰ τὴν μεταδώσῃς
ὅπως θὰ σοῦ τὴν εἶπω.

"Ἡ βασιλοπούλα ἤπλωσε τὰς χεῖρας,
ἐσθίκωσεν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν τῆς, μισά-
νοιξε τοὺς ὀφθαλμούς τῆς, τοὺς ἐκλείσει
καὶ πάλιν, ὡς νὰ ἐτρόμαξεν ὅπου ἀντί-
κρισε τὸ φῶς, καὶ ἐστέναξε βαθύτατα. Τὸ
σκυλάκι τῆς ποῦ ἐκοιμᾶτο ἔστὰ πόδια
τῆς ἐξύπνησε κ' αὐτὸ καὶ ἤρχισε μὲ θυ-
μὸν νὰ γαυγίζῃ.

— Ποιὸς ἦλθε; ἠρώτησεν ἡ βαπτιστικὴ
τῶν νεράιδων· τί μὲ θέλουν;

Τὸ βασιλόπουλον, γονατισμένον ἐμπρός
τῆς, καὶ θαμδωμένον ἀπὸ τὴν καλλονὴν
τῆς, ἀπήντησεν:

— Ἐκεῖνός ποῦ ἦλθε εἶνε ἐκεῖνος ποῦ
σὲ λατρεῖ καὶ ἀψήφησε καὶ τοὺς μεγα-
λειτέρους κινδύνους γιὰ νὰ ἴδῃ νὰ σὲ ξε-
μαγέψῃ. Ἀψῆσε πειὰ αὐτὸ το κρεδβάτι
ποῦ σὲ κοίμησε ἑκατὸ χρόνια, δόσε μου
τὸ χέρι σου κ' ἔλα νὰ γυρίσωμε μαζῆ ἔστὸ
φῶς καὶ ἔστὸ ζῶή.

Εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς ἐξεπλάγη ἡ
βασιλοπούλα· ἐστρεψε τὴν κεφαλὴν τῆς
καὶ τὸν εἶδε καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρύψῃ
ἐν γλυκῇ μειδίᾳ: διότι τὸ βασιλόπουλον
ἦτο καλοκαμωμένον, μὲ φωτεροὺς καὶ
ωραίους ὀφθαλμούς καὶ μὲ φωνὴν θωπευ-
τικὴν καὶ γλυκυτάτην.

— Εἶνε λοιπὸν ἀλήθεια, εἶπε, πῶς ἐ-
φθασεν ἡ ὥρα ποῦ θὰ ἐλευθερωθῶ κ'
ἐγὼ ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀτέλειωτον ὕπνον
μου;

— Ναί, θὰ ἐλευθερωθῆς πειὰ, θὰ ξυ-
πνήσῃς, θὰ ζῆσῃς καὶ σύ ὅπως ὅλοι οἱ εὐ-
τυχεῖς ἄνθρωποι.

— Ἀχ! τί θὰ γίνω ὅταν ἐβγῶ ἀπ' αὐτὸ
τὸ σκοτάδι καὶ ξαναγυρίσω πάλιν ἔστὸν
κόσμον;

— Δὲν μαντεύεις τί θὰ γίνῃς; Ἐλθμό-
νησες πῶς εἶσαι κόρη βασιλῆα; θὰ τρέξῃ
νὰ σὲ προῦπαντήσῃ ὁ λαός σου μὲ φωναῖς
καὶ μὲ ζητωκραυγαῖς καὶ μὲ σημαῖαις
πολύχρωμαῖς ἢ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ
θὰ φιλοῦν τὴν ἄκρη τοῦ φορέματός σου·
νὰ μὴ σοῦ τὰ πολυλογῶ, θὰ εἶσαι ἢ ἰσχυ-
ροτέρα βασιλίσσα τῆς γῆς.

— Αὐτὸ μ' ἀρέσει, νὰ εἶμαι βασιλίσσα.
Τί ἄλλο θὰ ἔχω;

— Θὰ ζῆς μέσα σὲ ὀλόχρυσον παλάτι καὶ
ὅταν θ' ἀναβαίνῃς ταῖς σκάλας τοῦ θρό-
νου σου θὰ πατῆς σὲ μωσαϊκὸ ἀπὸ δια-
μάντια. Οἱ αὐλικοί, συμμαζωμένοι τρι-
γύρω σου, θὰ σοῦ πλέκουν ἐγκώμια· θὰ
πειὸ περὶ φάνα μέτωπα θὰ κλίνουν ἔστην
παντοδύναμι χάρι τοῦ χαμογέλιου σου.

— Νὰ μοῦ πλέκουν ἐγκώμια καὶ νὰ μὲ

ὑπακοῦν, ὦ! αὐτὸ μ' ἀρέσει πολὺ. Δὲν
θὰ ἔχω τίποτε ἄλλο;

— Ἡ καμαριέραίς σου, ἐπιτήδειαις σὴν
τῆς νοναῖς σου τῆς νεράιδες, θὰ σ' ἐντύ-
νουν μὲ φορέματα, ποῦ θάχουν τὸ χρῶμα
τῆς σελήνης καὶ τοῦ ἡλίου· θὰ κτενίζου-
ν τὰ ὠραῖα σου μαλλιά· θὰ φορῆς ἕνα ὀλό-
χρυσον μανδύα ποῦ θὰ σέρνεται ἔστὰ πό-
δια σου.

— Τί καλά! εἶπεν ἐκεῖνη· ἤμουν πάν-
τοτε ἄγιο φιλάρεσκῃ.

— Χαριτωμένα παιδιὰ, πετακτὰ σὴν
πουλάκια, θὰ σοῦ προσφέρουν μέσα σὲ
δίσκους τὰ λεπτότερα ἀρωματικά, θὰ γε-
μίζουν τὸ ποτήρι σου μὲ τὰ γλυκύτερα
καὶ εὐωδέστερα κρασιά τοῦ κόσμου.

— Α! αὐτὸ εἶνε πολὺ εὐχάριστον ἤμουν
πάντοτε ἄγιο λαίμαργῃ. Δὲν θὰ ἔχω τί-
ποτε ἄλλο;

— Μιὰ ἄλλη εὐτυχία, ἡ μεγαλειτέρη ἀπ'
ὅλαις ταῖς εὐτυχίαις, σὲ περιμένει μέσα
ἔστὸ παλάτι μου·

— Καὶ ποῖα εἶν' αὐτὴ ἡ εὐτυχία;

— Ὁ ἀγαπᾶσαι.

— Ἀπὸ ποιόν;

— Ἀπὸ μένα! Ἄν μὲ κρίνης ἄξιον τῆς
ἀγαπῆς σου...

— Εἶσαι ὡμορφο βασιλόπουλο καὶ σοῦ
παίει ὠραῖα τὸ φορέμα σου,

— Ἄγ καταδεχθῆς νὰ μὲ κρίνης ἄξιον
τῆς ἀγάπῃς σου, θὰ σοῦ δώσω ὀλόκληρον
τὴν καρδιά μου, δεύτερο αὐτὸ βασίλειον,
ὅπου θὰ ἦσαι κυρίαρχος καὶ δὲν θὰ παύ-
σω νὰ εἶμαι σκλάβος καὶ ἔστῃς πλέον
σκλαπρᾶῖς σου ἰδιοτροπίας.

— Α! τί μεγάλην εὐτυχία ποῦ μοῦ ὑπό-
σχεσαι!

— Σήκω λοιπὸν, γλυκεῖά μου ἀγάπη,
κ' ἀκολουθήσε με.

— Νὰ σὲ ἀκολουθήσω; ἀπὸ τώρα; Στά-
σου ἄγιο. Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ποῦ μοῦ προ-
σφέρεις, εἶνε πολλὰ ποῦ μὲ τραβοῦν, ἀλλὰ
γιὰ νὰ τ' ἀποκτήσω, εἶσαι βέβαιος πῶς
δὲν θ' ἀψήσω ἐδῶ ἄλλα καλλίτερα;

— Τί θέλεις νὰ ἴῃς μ' αὐτὸ, βασιλο-
πούλα;

— Κοιμοῦμαι ἕνα ὀλόκληρον αἰῶνα, εἶνε
ἀλήθεια, μὰ ἕνα ὀλόκληρον αἰῶνα ὄνει-
ρεῦσομαι. Εἶμαι βασιλίσσα ἔστὰ ὄνειρά μου
καὶ τὸ βασίλειόν μου δὲν εἶμπορεῖ κανεὶς
νὰ τὸ φαντασθῆ. Τὸ παλάτι μου—ἔστὰ
ὄνειρά μου— ἔχει τοίχους ὀλόφωτους, οἱ
αὐλικοὶ μου εἶνε ἄγγελοι ποῦ μὲ δοξάζουν
καὶ μ' ἐγκωμιάζουν μὲ μουσικαῖς γλυκύ-
ταιαις καὶ ἀτέλειωται· βαδίζω σὲ ἔδαφος
ἀστροσπαρμένο. Ἄν εἴξω—ἔστὰ ὄνειρά
μου— μὲ τί φορέματα ἐνδύνομαι καὶ τί
θαυμάσια ὀπωρικά φέρουν ἔστὸ τραπέζι
μου καὶ τί γλυκύτατα κρασιά δροσιζοῦν
τὰ χεῖρά μου! Ὅσο γιὰ ἔρωτα, δὲν μοῦ
λείπει καθόλου· μὲ λατρεῖ—ἔστὰ ὄνειρά
μου—τ' ὡμορφότερο βασιλόπουλο τοῦ κό-
σμου καὶ μοῦ μένει πιστὸ ἀπ' ἔδω κ'
ἑκατ. χρόνια. Ἰστέρα ἀπ' ὅλα αὐτὰ, γο-
μίζω πῶς δὲν θὰ κερδίσω τίποτε ἂν μοῦ
λύσῃς τὰ μάγια· ἀψῆσε με, ἀψῆσε με, σὲ
παρακαλῶ, νὰ κοιμοῦμαι καὶ νὰ ὄνει-
ρεῦμαι.

Εἶπε καὶ ἐστρεψε τὴν κεφαλὴν τῆς πρὸς
τὸ μέρος τοῦ τοίχου καὶ ἤρχισε πάλιν
τὸν μακροχρόγιον ὕπνον τῆς, καὶ τὰ γλυ-
κά τῆς ὄνειρα, ἐνῶ τὸ σκυλάκι τῆς, μὲ

τὸ ῥίγχος ἀνάμεσα εἰς τοὺς δύο πόδας του
ἐπαυσε νὰ γαυγίζῃ, εὐχαριστημένον. Γὸ
βασιλόπουλον ἀπεμακρύνθη ἀπεδολωμέ-
νον. Καὶ ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην, χάρις
εἰς τὴν προστασίαν τῶν νεράιδων, κα-
νεὶς δὲν ἦλθε νὰ ταραξῇ τὸν ὕπνον καὶ
τὰ ὄνειρα τῆς Πεντάμορφῆς.

(Κατὰ τὸν Catulle Mandès)

ΣΤΑΓΟΝΕΣ

Ὁ Θεὸς ἀρχίζει τὸν καλλιτέχνην καὶ ἡ
γυνὴ τὸν τελειοποιεῖ.

Ἄρσεν Οὐσαί.

✱

Ἡ πείνα εἶνε μία θύρα χαμηλὴ· ὅστις
εἶνε ἀναγκασμένος νὰ εἰσέλθῃ δι' αὐτῆς,
ὅσον ὑψηλότερος εἶνε τόσον περισσότερον
πρέπει νὰ σκύψῃ.

Βίκτωρ Ἰγγώ.

✱

Αἱ περισσότεραι γυναῖκες ἔχουν τὸ φη
σικὸν προτέρημα νὰ κλαίωιν ὅταν θέ-
λουν, ἀρκεῖ νὰ εἶνε ὀλίγον νευρική.

Παῦλος Βουρζέ.

✱

Μὴ συζητεῖτε ποτέ, δὲν θὰ μεταπεισθε
κανένα. Αἱ γνώμαι εἶνε ὅπως τα καρφία,
ὅσον τὰ κτυλωμεν τόσον εἰσχωροῦν.

✱

Ὅσοι δὲν ἔμαθον νὰ ἐπωφελοῦνται ἀπο
τὰ δυστυχήματά των, τοὺς ἀεῖζει νὰ εἶνε
δυστυχεῖς.

Α Λουμᾶς υἱός.

✱

Ὡ γυναῖκες, ποῖα Σφιγξ θὰ κατορθώσῃ
ποτὲ ν' ἀναγνώσῃ τὸ μυστήριον των καρ-
διων σας καὶ νὰ σας ἐξηγήσῃ! Ἡ Σφιγξ
ἐγνώριζε τὸ μυστικὸν τῆς Σφιγξός, ἀλλὰ
ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ συλλαβίσῃ τὰ ἱε-
ρογλυφικά τῆς ἰδίας αὐτῆς φύσεως. Κα-
τορθώνει τις νὰ ἐννοήσῃ ἕνα ἄνδρα,
ἀλλὰ μίαν γυναῖκα μόλις κατορθώνει νὰ
τὴν μαντεύσῃ.

✱

Τὸ πᾶν εἶνε πάθος ἐν τῇ φύσει ὅπως
καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. Ἄνθρωπος χωρὶς πά-
θος εἶνε μηδενικόν.

✱

Ὅλα δυνάμεθα νὰ τὰ συνειθίσωμεν, ἐκ-
τός τῆς βλακίας· καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ψυχὴ
μας συνειθίζει τὴν λύπην, ὅπως ὁ Μιθρι-
δάτης εἶχε συνειθίσει τὸ δηλητήριον.

✱

Οὐδὲν καλλίτερον τοῦ ἀγαπᾶν, οὐδὲν
ἀληθέστερον τοῦ ἀφοσιῦσθαι, οὐδὲν σο-
φώτερον τοῦ προσδοκᾶν, ἐν τῇ ἐκτελέσει
τοῦ καθήκοντος, τὴν εὐλογημένην ὥραν
τοῦ θανάτου.

Μαρκησία δὲ Βλοκσβίλλ.

✱

Ὅστις λέγει ὅ,τι εἰςφύρει, ὅστις δίδει
ὅ,τι ἔχει, ὅστις πράττει ὅ,τι δύναται δὲν
ὑποχρεοῦται πλέον εἰς τίποτε ἄλλο.

Alfred de Musset.

ΕΝΑ ΚΑΝΟΝΙ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΑΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Κατάκειται ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἠκρωτηριασμένου προμαχῶνός του, ἐπιδιδλητικὸν διὰ τοῦ μήκους τοῦ ὄγκου του, μεστὸν λιθαρίων καὶ χρώματος, μετὰ τὴν χαίνουσαν ὀπὴν του, ἐνατενίζουσαν πέραν ἀορίστως πρὸς τὸ κάστρο τῆς Κυρὰ-Ρῆνης, λείψανον σιδηροῦν αὐτό, μέσῳ λειψάνων παλαιᾶς σιδηρᾶς ἐποχῆς, ὀλίγων σωρῶν χρωμάτων καταρρεόντων ὁσημέραι, λείψανον τρανὸν αὐτὸ ἀπαθανατισθὲν δι' ἐνὸς ὀνόματος Φονῆα, χρόνων τρανῶν ἀπαθανατισθέντων διὰ τῆς πανολεθρίου φονικότητος τυράννων πιεζόντων τὰ στήθη λαοῦ δούλου αἰῶνας ὀλοκλήρους, λείψανον αὐτὸ μοναδικὸν μετὰ τοῦ περίξ μικροῦ ὀχυρώματός του, μετὰ τοῦ ἐνὸς πύχους τοιχίσκου του ἐκεῖ ἀριστερά του, μετὰ τῆς βορβορώδους τᾶφρου του κάτωθεν τῶν ποδῶν του, χρόνων μοναδικῶν, πρὸς οὓς ἡμεῖς τέκνα καὶ βλαστοὶ τῶν ἡμιθέων ἐκείνων, οἵτινες ἐδημιούργησαν τὸ ὑψηλὸν τῆς μεγάλης ψυχῆς τῶν ὄνειρον, ἐνεχάραξαν εἰς τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας ὄντως ἠρωϊκῆς ἐποχῆς ἀνδραγαθήματα, ὀφείλομεν νὰ ἐνατενίζωμεν ἐκθαμβοὶ κ' εὐγνώμονες, ὡς οἱ ἐκπεπληγμένοι ἐκεῖνοι Ἕλληνας πρὸ τῶν τεραστίων τευχῶν τῶν ἠρωϊκῶν χρόνων, ἐκλαμβάνοντες τὰ ἔργα ἐκεῖνα, ἔργα δαιμονίων Κυκλώπων, καὶ οὐχὶ δημιουργήματα ἀνθρωπίνων χειρῶν, ἀνθρωπίνων αἱμάτων.

Τὸ Μεσολόγγι ἐξ ὅλης τῆς μακρᾶς παλαιᾶς πλινθοκτίστου καὶ χρωματώδους ζωῆς του, χαλαρᾶς ἀλλ' ἐμψυχουμένης ὀπισθεν ἀεννάως ὑπὸ τῶν εὐγενῶν καρδιῶν τῶν ἀνδρείων τέκνων τῆς δοξασθείσης γενεᾶς του, δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ σήμερον εἰς τὰ ὄμματά τοῦ διαβάτου, εἰμὴ τὸν ὄγκον ἐκείνου τοῦ χρώματος καὶ τῶν λίθων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κοιμᾶται ὁ γίγας αὐτὸς Φονῆα εἰς τὴν λήθην του. Λείψανα ποτισθέντα δι' αἵματος ὀλοκλήρου λαοῦ πίπτοντος ὑπὲρ τῆς πατρίδος του, σεδασθέντα ὑπὸ τοῦ φθόνου καὶ τῆς βασκανίας τῶν χρόνων κατέσκαψεν ἢ σκαπάνη ἀνθρώπων, πρὸ τῆς ὀρμῆς καὶ τῆς ἀπαιτήσεως τῶν ἐλεσμάτων ἐνὸς σιδηροδρόμου!...

Ὁ διαβάτης, ἰστάμενος πρὸ τοῦ σωροῦ τῶν ἔρειπίων τοῦ βραχέος ἐκείνου ὄχθου, πρὸ τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου Φονῆα, αἰσθάνεται συγκινουμένην ἀκουσίως τὴν ψυχὴν του, ψεύγοντα ἀνεπαισθήτως τὸν λογισμόν του πρὸς τὰς μεταγχολικωτέρας τῶν πτήσεων. Ἐξογκοῦται ἢ καρδιά του ὑπὸ τῆς θλίψεως ἐκείνης, ἢ ἐπιφέροισι ἢ ἀντίθεσις τῶν αἰώνων, τῶν γενεῶν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλὰ καθ' ὅσον πλησιάζει τὸ βῆμα πρὸς τοὺς λίθους του, καθ' ὅσον πατεῖ τὴν κόνιν τοῦ προχώματος ἐκείνου, ἀφαρπάζεται βαθμῆδόν πρὸς τοὺς χρόνους τῆς δόξης του, καὶ ἢ αὐγὴ τῆς δόξης καὶ τῆς φήμης του διασκορπίζει ὀλονὲν τὴν μεταγχολίαν τοῦ λογισμοῦ, ψυγαδεύει τὴν πρώτην θλίβε-

ρὰν συγκίνουσαν τῆς ψυχῆς, καὶ ὁ διαβάτης ἀρχίζει νὰ ἐνατενίζῃ, νὰ συγκοινωνῇ, νὰ αἰσθάνηται, νὰ ὀμιλῇ πλησιέστερον πρὸς τὴν ἀποικομένην ἐκείνην ἐποχὴν, ν' ἀναγενᾶ, ν' ἀναζωπυρῇ νὰ ἐμψυχοῖ ἐκ τῆς κόνεως ἐκείνης τὰς περιπλανώμενας οκιάς τῶν μαχητῶν του, νὰ ἐνωτίζηται τῆς κλαγγῆς τῶν ὄπλων του, τοῦ ὄρυμαγδοῦ τῆς μάχης τῶν. Περιορίζει τὸν λογισμόν τότε καὶ τὴν ψυχὴν του, τὸ σαρκίον καὶ τὰ πάθη του, ἐντὸς τοῦ στενοῦ ἐκείνου ὄχθου, δημιουργῶν ἓνα κόσμον ἰδικόν του, περίξ τοῦ ὁποίου ἀδυνατεῖ νὰ ἐννοήσῃ τὴν χαμερπῆ ἐποχὴν του, ἐπιλανθάνεται τῶν χαρῶν καὶ τῶν θλίψεων τῆς, ἀπομακρύνεται, διαχωρίζεται, ψυγαδεύεται, αὐτὸς τὸ μικρὸν μόριόν τῆς, μακρὰν τοῦ ἀπατηλοῦ θορύβου τῆς ζωῆς τῆς. Ὁ δειλὸς ἐκεῖ θαρσοῦται, ἀνδρίζεται ἐκ τῆς κραυγῆς ἐκείνης τῶν ἀνδρείων, ὁ γενναῖος ἐκεῖ μαίνεται βρέμει, αἰσθάνεται τρέμουσαν τὴν γῆν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν τσαπραζίων του, ψεύγοντα τὸν ἄερα μακρὰν τῆς αἰχμῆς καὶ τοῦ συριγμοῦ τοῦ γιγαντοῦ του, ὑποχωροῦσαν μακρὰν τὴν λιμνοθάλασσαν ἐκ τοῦ μπικυθμοῦ τοῦ καρυσφιλίου του, στένοντας ὀδυνηρῶς τοὺς βουνοὺς ὑπὸ τὴν ἔξαιψιν τῆς μεγάλης ψυχῆς του. Ἡ Ἑλλάς τῶν ὀνειρῶν μας τὸν ἐφαρπάζει εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, ἀναπαρίσταται πρὸ τῶν μικρῶν ὀφθαλμῶν τοῦ σύσσωμος, μεγάλῃ, μεγάλη, ὡς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνὸς Βότσαρη. Δὲν βλέπει περίξ του εἰμὴ χάος ὀλοκλήρον, βαθὺ ἀπειρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ταλαντεύεται, ἐκσφενδονίζεται αἰματοψυρτός ὁ τύραννος τῆς Πατρίδος, ὑπὸ τὴν αἰχμὴν τοῦ ξίφους του, δὲν βλέπει γύρω του οὔτε οὐρανόν, οὔτε γῆν οὔτε θάλασσαν, εἰμὴ ζοφεράν τινα ὀπτασίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἀναφαίνονται χεῖρες ἀπέλπιδες, θερίζουσαι ἀλγεϊνάς κεφαλὰς, κατακόπτουσαι πόδας, χεῖρας, βραχίονας, διαρρηγνύουσαι κρανία, ἐκχύνουσαι καπνίζοντα σπλάγχνα, διασκορποῦσαι αἱματώδεις μυελούς εἰς τὸν ἄερα. Καὶ ὁ διαβάτης ἐκθαμβοῦται, ἀπομαρμαρόνεται πρὸ τῆς ὀρμητικῆς συγκρούσεως τῶν σωμάτων, πρὸ τῶν ἀλλεπαλλήλων κτυπημάτων, ἐπιφερόντων ἢ ταχύν, ἀκαριαῖον ἰὸν θάνατον, ἢ ἀποσπώντων βραδέως τὴν ψυχὴν, ἢ ἐπιφερόντων φρικώδεις οἰμωγὰς, κρυεροὺς ἀπέλπιδας θρήνους, παγερὸν τρόμον τῶν μελῶν. Καὶ ἀκούων τὴν βοὴν τῶν καρυσφιλίων, τὸν ἐκδρασμὸν τῶν τρομπονίων, τὸν ὄρυχθμόν τοῦ γιγαντοῦ Φονῆα, τὸν ἀντίλαλον τῆς φοβερᾶς μάχης, τοὺς θραυσμούς τῶν γιγαντιῶν, τὸν παγερὸν συριγμὸν τοῦ πελέκεως, τοὺς τριγμούς τῶν ὀδόντων, τοὺς διατόρους παλμούς τῶν σπηθῶν, αἰσθάνεται κοχλαζούσας τὰς φλέβας τοῦ σαρκίου του, σφύζουσαν τὴν κεφαλὴν του, βομβοῦντα τὰ ὄτα του, ὀργώντας τοὺς πόδας του, σφαιδαζόμενον τὸ στήθος του, μαινομένας τὰς

χεῖρας του, καὶ ὀρμᾶ με ὀρμὴν χειμάρρου, με ἐκλάμψεις φλογώδεις τῶν ὀφθαλμῶν, με χυμὸν εἰς τὰ στήθη ζωῆς νέας, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἠσθάνθη μέχρι τοῦδε, καὶ θέλει, ζητεῖ, ποθεῖ, μέγας νὰ πέσῃ ἐκεῖ εἰς τὸ ζοφώδες ἀπειρον, νὰ ἐκσφενδονισθῇ ἐκεῖ εἰς τὸ βαθὺ χάος συμπαρσύρων μαζί του τὸν ἔχθρον ὄλον τῆς ἀτυχοῦς Πατρίδος του, νὰ ζήσῃ διὰ μίαν στιγμὴν ὡς γενναῖος, ν' ἀποθάνῃ διὰ μίαν στιγμὴν ὡς ἡμίθεος!...

Ἀπομονημένε Φονῆα! καὶ ἐν τῇ ἐγκυκαταλήψει σου ἀκόμη ταῦτα, καὶ ἐν τῇ οἰκτρᾷ ἀκρωτηρία σου, καὶ ἐν τῇ πενθίμῳ ἐνατενίσει σου, πόσον ὦ! πόσον ὑψηλὰ αἰσθήματα γεννᾶς, πόσον ἐπάνω ὑψοῖς τὸν μικρὸν καχεκτικὸν διαβάτην τῶν χρόνων μας!...

Ἄλλ' ἀπῆλθον οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι ἐκ τοῦ ὀρίζοντός σου, ἀπῆλθεν ἡ ἐποχὴ ἐκείνη καθ' ἣν τὰ ὑψηλὰ αἰσθήματα ἀπεκρυστάλλουντο εἰς γενναῖα ἔργα, ἀνεστνηλοῦντο εἰς χρυσὰς στήλας πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν γενναίων σου. Ἡ ὀργὴ σου ἄς μὴ μαίνεται ἐντὸς τῶν σιδηρῶν σπηθῶν σου. Ἡ ζωὴ καὶ οἱ γέλωτες τῶν ἐλευθέρων τέκνων σου, ὁ ἡμερος καὶ ὁ πόθος τῆς ζωῆς ἡμέρου, καὶ τῶν ἠρέμων παθῶν τοῦ λαοῦ σου ἄς μὴ ταραττῇ τὴν γαλήνην τῶν ὀνειρῶν σου. Ἡ ζωὴ ἐπὶ τοῦ χρόνου προσκόπτεται πάντοτε. Τίς οἶδε πόσον ζῶν ἀκόμη θὰ ἴδῃς σβύνουσαν ἐκεῖ ἐν τῇ ἀδρανεῖα τῆς πρὸ τῶν λίθων τῆς βάσεως σου!...

Καὶ κοιμᾶται ὁ γέρω-Φονῆα! Τί δι' αὐτὸν καὶ ἂν γελᾷ ἢ φύσις ὅλην περίξ του ὑπὸ τὴν αἰγλήν φωτεινοῦ ἡλίου, ὑπὸ τὰς πρασίνοὺς ἀποχρώσεις τῶν ἀμπελῶν πέραν, τοῦ κάμπου, ὑπὸ τὰς φωτεινάς κλιτύας τοῦ ζυγοῦ, ὑπὸ τὰ φυλλώματα τῶν γειτονικῶν τοῦ Ἠρώων, ἀπομονημένων καὶ αὐτῶν ἐν τῇ δόξῃ των, ὑπὸ τὴν ἀπότομον κατατομὴν τῆς Βαράσοδας, ὑπὸ τὰς πλαστικωτάτας γραμμὰς, ὑπὸ τὰ γραφικώτατα κοιλώματα τῶν βουνῶν τοῦ Μωριά, ὑπὸ τὰ γαλανά ὄρη τῆς Ζακύνθου καὶ τῆς Κεφαλληνίας, ὑπὸ τὰς ὑψητενεῖς κορυφὰς τῶν ὄρεων τοῦ Ξερομέρου, ὑπὸ τὴν ἡμεροέσσαν ἀγκάλην τῆς γαλανῆς λιμνοθαλάσσης, ὑπὸ τὰς λιγυρὰς φωνὰς καὶ τὰ προκλητικὰ μειδιάματα τῶν φιλελευθέρων λιγερῶν τοῦ τόπου, ὑπὸ τὴν εὐθυμον πνοὴν τοῦ λαοῦ τῆς μικρᾶς πόλεως.

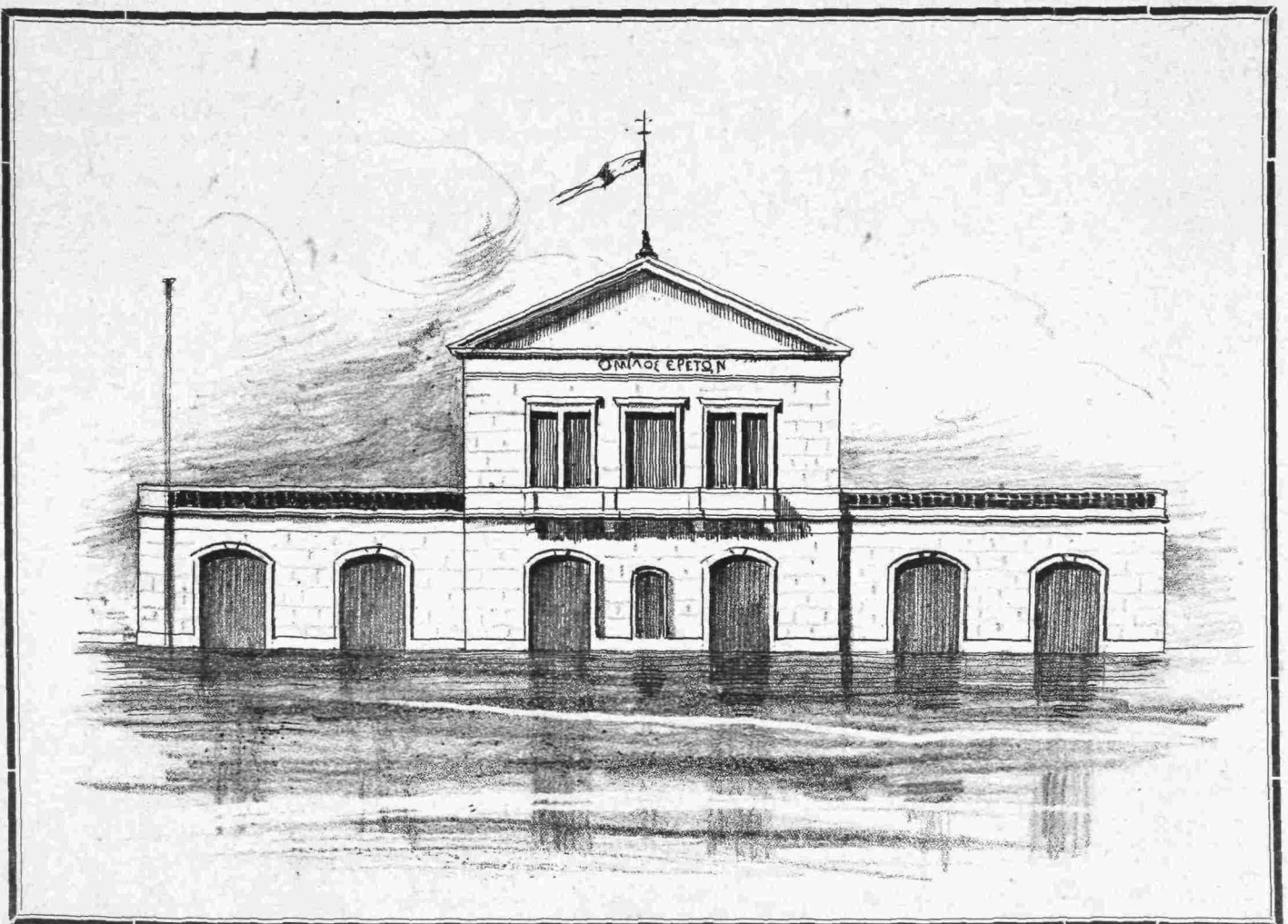
Κοιμᾶται, κοιμᾶται ὁ γέρω-Φονῆα! Οὔτε ὁ θόρυβος τῶν ἀμαξῶν τῆς διερχομένης ἐκεῖ ἀμαξίτου, οὔτε ὁ δῆξις συριγμοῦ καὶ αἰ πυκναὶ τολύπαι τοῦ φευγαλέου πέραν σιδηροδρόμου, οὔτε ἡ κραυγὴ τῆς σάλπιγγος τοῦ παρακειμένου στρατῶνος τῆς φρουρᾶς ἀποσπᾷ τὴν προσοχὴν του, διεγείρει εἰς τὰ ἀθάνατα στήθη του τὴν τάσιν καὶ τὴν δρεξιν πρὸς τὴν ζῶν τῆς σήμερον!...

Κοιμᾶται, κοιμᾶται ὁ γέρω-Φονῆα εἰς μέσῳ τοῦ στενοῦ κύκλου τοῦ βραχέος προμαχῶνός του, μέσῳ τοῦ βαυκαλισμοῦ τῶν

ΙΟΥΛΙΟΣ ΓΡΕΒΥ

(Ο άποθανών πρώην πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας).

ΤΟ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΑΝΕΓΕΙΡΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΩΝ ΕΡΕΤΩΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ: — ΝΕΑΡΑ ΥΠΑΡΞΙΣ

(Ἀντίγραφον τῆς ἐν Λουξεμβούργῳ εἰκόνης τοῦ Σαπλέν).

προσφιλῶν ὄνειρων τοῦ παρελθόντος του, ὀμιλῶν ἀοράτως μὲ τὰς σκιὰς τῶν παλαιῶν φίλων του, κατὰ τὰς ὥραιας ἐριγὰς νύκτας, καθ' ἃς τὸ σεληνιαῖον φέγγος θλάται ἐπὶ τῶν ἡμισυντετριμμένων λίθων του, ἐπὶ τοῦ διατρύπου χρώματός του ἐκ τῶν σφαιρῶν τοῦ ἐχθροῦ, ἐπὶ τῆς μελαίνης ψυχρᾶς γράφως του, ἐνατενίζων ἐπιμόνως πάντοτε πρὸς τὰς ἀντίπεραν κορυφὰς τοῦ Ἀρακύνθου, ὡσεὶ νὰ ἐπικαλπταί ἐκεῖθεν ὁ γίγας τὴν παλαιὰν ἠχώ τῶν βουνῶν ἐκείνων, ἅτινα τοσάκις ἀντήχσαν ἐκ τοῦ βρασιμοῦ τῶν ἰδίων σιδερῶν σπλάγχθων του, ἀφ' οὗ ἡ λήθη τοῦ χρόνου, ἡ ζωὴ τῆς σήμερον τὸν ἀφῆκε πλεον ἐκεῖ ἀφωνον, καὶ ἔρημον!

ΜΗΤΣΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΣ ΠΥΤΧΙΟΥΧΟΣ

Ὡς διόλου διαφορετικὰ φανταζόμεθα τὴν γυναῖκα· δὲν εἶμεθα ἐκ τῶν — ὀλίγων εὐτυχῶς — ὑποστηριζόντων τὴν εἰς τὰς ἐπιστήμας ἐπίδοσιν τῶν γυναικῶν· οἱ τοιοῦτοι προσπαθοῦν νὰ ἐπιδειχθῶσιν ἐπὶ νεωτερισμῶ καὶ τόλμῃ ἰδεῶν.

Δὲν εἶμεθα ὅμως καὶ ἐκ τῶν — ὀλίγων εὐτυχῶς — ὑποστηριζόντων τὸν ἐντελεῖ ἀποκλεισμὸν τῶν γυναικῶν καὶ τὸν περιορισμὸν αὐτῶν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς οἰκίας· οἱ τοιοῦτοι προσπαθοῦν νὰ ἐπιδειχθῶσιν ἐπὶ τυφλῇ προσκολλησῆναι εἰς τὰ πάτρια ἢ μᾶλλον εἰς τὰ προπάτρια.

Ἡ γυνὴ ἔμεινε γυνὴ· μνηστὴ, σύζυγος, μήτηρ. Ἐπιβάλλεται διὰ τῆς καρδίας καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ πνεύματος· διὰ τῶν αἰσθημάτων καὶ οὐχὶ διὰ τῶν ἰδεῶν τῆς. Ποῖος λόγος σοφοῦ δύναται ν' ἀντιστῆ, δύναται ν' ἀντιπαλαίσῃ πρὸς τὸ δάκρυ, πρὸς τὸ μείδιμα, πρὸς τὸ βλέμμα ἐναρέτου γυναικός;

Μορφόνομεν τὴν γυναῖκα μορφόνοντες τὴν καρδίαν τῆς, λεπτύνοντες τὰ αἰσθημάτων τῆς, διδάσκοντες αὐτὴν τὴν εὐταπάρνησιν, τὴν ἀφοσίωσιν. Καὶ ἰδοὺ ἡ σύζυγος. Μορφόνομεν τὴν γυναῖκα μορφόνοντες τὴν καρδίαν τῆς, ἐμπνέοντες αὐτῇ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν θρησκείαν, τὴν ἰδέαν τοῦ καθήκοντος, τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα, τὴν ἔλλειψιν παντὸς προσωπικοῦ ἐγγωισμοῦ· Καὶ ἰδοὺ ἡ μήτηρ.

Σύζυγος — μήτηρ: αὐτὸς εἶνε ὁ μέγας περιορισμὸς τῆς γυναικός, τοῦ ὁποίου εἶνε ἀσυγκρίτως κατωτέρα ἡ σοφία τῶν σοφῶν καὶ αἱ γνώσεις τῶν ἐπιστημόνων. Ἐπὶ τῆς συζύγου στηρίζεται ἡ κοινωνία, ἐπὶ τῆς μητρὸς ἡ ἀνθρωπότης.

Ἡ ἐπιστήμη εἶνε ζήλοτύπος· ἀπαιτεῖ ἐντελεῖ καὶ ἀποκλειστικὴν ἀφοσίωσιν· ἀδιαφορεῖ ἀν ὀλολύξῃ τὸ βρέθος, ἀν περιμένῃ ὁ μνηστὴρ ἢ ὁ σύζυγος, ἀν καίεται τὸ μαγειρεῖον ὀλόκληρον. Ἡ ἐπιστήμη βυθίζεται εἰς τὰς σκέψεις τῆς, εἰς τοὺς συλλογισμούς τῆς, εἰς τοὺς ὄψεις τῆς. Πρὸ αὐτῆς σκορπίζονται, χάνονται, ἐξαφανίζονται ὅλαι ἐκεῖναι αἱ λεπτολόγοι μέριμναί τῆς καλλαισθησίας, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ χάρις τῆς γυναικός, οὐδ' εἶνε ἐπουσιώδης ἡ χάρις αὐτῆ· διὰ τῆς χάριτος καὶ μόνης καθίσταται συμπαθὴς ἡ

ξερὰ αὐστηρότης τῆς ἀρετῆς. Πρὸ τῆς ἐπιστήμης ἐξαφανίζεται ἡ ἀβρὰ καὶ ἄβωα φιλαρέσκεια, ἥτις κατὰ τινὰ φιλόσοφον, ἀντικατέστησε τὸν κερτὸν τῆς Ἀφροδίτης.

Ἀφίνομεν κατὰ μέρος τὸ ζήτημα, ἀν αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις τῆς γυναικός (δὲν ὀμιλοῦμεν περὶ τῶν ἐξερέσεων) ἀντέχουσιν εἰς τὸ βᾶρος μιᾶς ἐπιστήμης· μέχρι σήμερον τοῦλάχιστον, ἐλάχιστα παραδείγματα γυναικῶν μᾶς βεβαιοῦσι περὶ τοῦ ἐναντίου, καὶ αὐταὶ ἐντὸς περιορισμένου κύκλου ἐπιστημονικῶν ἀξιώσεων.

Διὰ νὰ μορφωθῇ ὅμως ἡ καρδία τῆς γυναικός πρέπει τὸ πνεῦμα αὐτῆς ν' ἀπασχολῆ τὸ χρῶμα, ἡ γραμμὴ, ἡ ἁρμονία· ἡ ἁρμονία τῶν σκέψεων καὶ τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν αἰσθημάτων· ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἁρμονία. Καὶ τοῦτο κατορθοῦται διὰ τῆς ἀφοσιώσεως ἀφ' ἑνός, δι' ὀρισμένης σπουδῆς ἀφ' ἑτέρου. Πρέπει νὰ εὐρεθῇ ἡ διδάσκαλος καὶ οὐχὶ ὁ διδάσκαλος τῆς γυναικός· πρέπει πέντε, δέκα, εἰκοσὶ γυναῖκες, ἐκλεκταὶ τῆς φύσεως, ν' ἀπαρνηθῶσιν, νὰ στερηθῶσιν ὅλων τῶν εὐγενῶν ἀπολαύσεων τοῦ γυναικείου προορισμοῦ, νὰ γίνωσι θύματα ὑπὲρ τῶν πολλῶν. Ἐγκομπούμεναι αἱ ὀλίγα αὐταὶ ὀλόκληρον τὴν ἐπιστήμην τῶν γραμμάτων καὶ συλλέγουσιν ἐξ αὐτῆς πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ συντελεσῇ εἰς τὴν ἥσον ὅσον τε ἀνάπτυξιν καὶ εἰς τὸν προορισμὸν τῆς γυναικός, ν' ἀφιερῶσιν ὅλον τὸν βίον τῶν εἰς τὴν γυναικείαν μόρφωσιν.

Καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν ὀλίγων αὐτῶν γυναικῶν ἀρμόζει στέφανος δόξης. Μία τοιαυτὴ ἐκλεκτὴ τῆς φύσεως, ἐν τοιοῦτο θύμῃ τῶν πολλῶν εἶνε καὶ ἡ ἐσχάτως περατώσασα ἐν Παρισίοις τὰς φιλολογικὰς σπουδὰς τῆς δεσποινίς Σεβαστῆ Καλλισπέρη.

Φίλεργος, κοσμία, χρηστὴ, ἐνάρετος, ἡ δεσποινίς Καλλισπέρη ἀποκομίζει ἀπὸ τὴν ἔξοχον Σορδόνην τῶν Παρισίων ἀπειρους φιλολογικὰς καὶ φιλοσοφικὰς γνώσεις, ἐφ' αἷς τὰ μᾶλλον εὐελπιστεῖ ἀπασὰ ἡ γυναικεία ἑλληνικὴ παιδεύσει.

Πς.

ΠΩΣ ΑΓΑΠΟΥΝ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Ἐκ τοῦ φιλοσοφικοῦ συγγράμματος τῆς Bloqueville «Τὸ Πρῶτον τῆς Ψυχῆς» μεταφέρομεν ἀποσπάσματα τοῦ περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἔρωτος τῶν καλλιτεχνῶν κεφαλαίου.

«Οἱ ἔρωτες τῶν ποιητῶν (λέγει) ἔχουσι τὴν χάριν τοῦ ῥυακος, ὅστις μορμυρεῖ, τῆς αἵρας, ἥτις μᾶς φέρει τὸ μῦρον τῶν ἀνθέων,—ἀλλ' εἶνε σταθεροί;

«Τὰ μῦρα εἶνε λεπτὰ, ἀσύλληπτα ἐφήμερα· ὁ ἔρωτος τῶν καλλιτεχνῶν εἶνε μεθυστικὴ πνοή, ἐξερχομένη ἐκ τῆς ψυχῆς τῶν καὶ βαίνουσα δολίως εἰς τὴν καρδίαν τῆς γυναικός ἵνα ἀνάψῃ ἐκεῖ τὸ πῦρ.

«Ὅ,τι οἱ καλλιτέχναι ζητοῦν ἐν τῷ ἔρωτι δὲν εἶνε τὸ ἀγαπώμενον πρόσωπον· εἶνε ἡ στιγμή, ἡ ποιητικὴ κατάστασις, ἡ ἐμπνεῦσις ἢ αἰσθάνονται πλοσίον τῆς γυναικός· εἶνε ἡ ἀνατύγεια τῶν ἀστέρων, εἶνε τὸ πεπλοισθὲς καὶ πάλλευκον φῶς, τὸ ὁποῖον, ὑπὲρ τὰς ἀκτῖνας τῆς

σελήνης, παρουσιάζει εἰς τὴν εὐπετῆ φαντασίαν τῶν ὡς αἰθερίαν νύμφην τὴν ἐρωμένην. Παραφέρονται, παθαίνονται διὰ τὰ ὄνειρά τῶν, διὰ τὰς ὀνειροπολήσεις τῶν, καὶ οὐχὶ διὰ τὴν γυναικα, ἥτις χρησιμεύει ὡς ἀπλοῦν ὄργανον. Δυστυχεῖς αἱ γυναῖκες, αἵτινες δὲν κατάρθωσαν νὰ τοὺς ἐνοήσουν, διότι ἡ ἐξέγεισις τοιοῦτου ὄνειρου εἶνε θλιβερά.

Οἱ καλλιτέχναι μένουσι πάντοτε παιδία καὶ διατηροῦσιν ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἀθῶν ἐκείνην σκληρότητα τῶν παιδίων. Ἰδιοτροπία τῶν τινές, αἵτινες φαίνονται παιδαγωγῶδες εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ψυχροῦ παρατηρητοῦ, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο· παρὰ στιγμαὶ σχολῆς, στιγμαὶ ἀναπαύσεως τῶν θερμῶν ἐκείνων φύσεων, τὰς ὁποίας κουράζει ἡ συνεχὴς σκέψις.

Ὁ καλλιτέχνης μεταβαίνει αἰφνιδίως, ἀπὸ τοῦ ἀπολύτου ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὴν ἀπόλυτον ἀποθάρρυνσιν καὶ ἀπογοήτευσιν. Ὁ καλλιτέχνης ἀπολαμβάνει μετὰ πάθος τὴν φύσιν, τὴν στιγμήν ἀκριδῶς, καθ' ἣν αἰσθάνεται τὴν καρδίαν τῶν πληρωμένην καὶ συρομένην ὡς κατάδικον.

Ἄνεμοι πυρὸς καὶ πάγον διέρχονται διὰ τῶν πνευμάτων τῶν, τὰ ὁποῖα ἐπισκέπτονται ταυτοχρόνως οἱ τροπικοὶ καὶ ἡ Σιβηρία.

Οἱ ποιηταί, φλεγόμενοι ὑπὸ τῆς ἰδίας τῶν ψυχῆς, ὑποφέρουσι δεινῶς, αἰσθάνονται εἰς τὸ βάθος τῶν σπλάγχθων τῶν οἶνει ἐν ἠφαίστειον ἔτοιμον νὰ χυθῆ εἰς ἐκκρήξεις. Δι' αὐτὸ ἀκρῶς, διὰ τὸ μοιραῖον δῶρον, τὸ ὁποῖον κέκτνται, τοῦ νὰ ψαλλῶσι τὰς ἐντυπώσεις τῆς καρδίας τῶν, οὐδεμίαν ἀπόλαυσιν ἀισθάνονται.

Διὰ νὰ κορέσωσι τὴν δίψαν τῶν θερμῶν αὐτῶν ψυχῶν, τῶν ἐρωμένων τοῦ ἀδυνάτου, τί δύναται αἱ φιλίαί, τί δύναται αἱ λατρεῖαι; Ὁ κοινὸς βίος εἶνε ὑπεράνω τῶν δυνάμεων τῶν καὶ βλέπομεν πολλάκις μιαν ἀκατάσχετον δύναμιν ἐξερχομένην τῶν παραφῶρον ἐγκεφάλων τῶν, μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ταράξῃ τὸν κόσμον ὀλόκληρον. Οἱ ἀληθεῖς καλλιτέχναι, ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, συμμετέχουσι τῆς φύσεως τοῦ Θεοῦ, διότι καὶ οὗτοι εἶνε δημιουργοί, φέροντες εἰς φῶς ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου τῶν κόσμον ὀλόκληρον, καὶ ὄντα μὴ ὑπάρχοντα πρὶν ἢ ἡ σκέψις τῶν τὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ μηδενός. Ἄλλ' ἀν οἱ καλλιτέχναι ἔχουσι τὴν τιμὴν νὰ συμμετέχωσι τῆς φύσεως τοῦ Θεοῦ, ἔχουσι συγχρόνως τὴν δυστυχίαν νὰ συμμετέχωσι καὶ τῆς φύσεως τῆς γυναικός. Ἐντεῦθεν προκύπτει ἡ ἀναμφισβήτητος δύναμις τῶν θελητῶν τῶν καλλιτεχνῶν τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ἀπασχολομένων εἰς πᾶν ὅ,τι διεγείρει τὴν φαντασίαν. Τῇ ἀληθείᾳ, θά ἔκαμναν πολὺ φρονιμα αἱ μητέρες καὶ πρὸ πάντων οἱ σύζυγοι ν' ἀπομακρύνωσιν ἐκ τοῦ κύκλου τῶν στενῶν σχέσεων τῶν τὰ ἐλκυστικὰ αὐτὰ ὄντα. Καλὸν εἶνε νὰ καταστήσωσι γνωστὸν εἰς τὴν γυναῖκα, ὅτι οἱ καλλιτέχναι, πλασμένοι μᾶλλον διὰ τὰ πάθη παρὰ διὰ τοὺς σεβαστοὺς ἔρωτας εἶνε ἄστατοι, καὶ ὅτι αἱ συμπάθειαι τῶν περιτομίζονται ὑπὸ κινδύνων, φόδων καὶ ἀγωνιῶν».

(Ἐκ τῶν τῆς Bloqueville).

Η Τ Υ Φ Λ Η

Ἡ Παρίσιοι κατετρύχοντο ὑπὸ τοῦ ὑπερβολικοῦ ἐκείνου θάλπου, ὅπερ συνήθως προηγεῖται θερινῆς καταγιγίδος. Μακρὰι πυροειδεῖς λωρίδες διέσχίζον τὸν ὀρίζοντα, ἀκολουθοῦμεν ὑπὸ υποκώφου καὶ παρατεταμένου βρόμου· μετὰ μικρὸν δὲ παχεῖαι ψεκάδες βροχῆς ἤρξαντο τυπτοῦσαι τὰ πρόσωπα τῶν διαβατῶν καὶ στίζουσαι διὰ φαιῶν κηλίδων τὰ κονισαλέα λιθόστρωτα.

Ἐραία μελάχρους κόρη, εἰκοσάετις περιπλου, αἰφνιδίως καταλήθεισα ὑπὸ τῆς βροχῆς, ἐπέσπευδε τὸ βῆμα, ὅπως ζητήσῃ καταφύγιον ὑπὸ τινα στοᾶν.

Ἡ ἀπλὴ περιβολὴ τῆς, δείγμα αὐστηροτάτης οἰκονομίας, δὲν ἦτο τοιαύτη, ὥστε ν' ἀνθέξῃ εἰς τὴν ὀλοὴν ἐπιτεινομένην βροχῆν. Πενιχρὰ ἐσθῆς ἐκ μέλανος ὑφάσματος, καλῶ συναρμοζομένη εἰς τὸ σῶμα τῆς, καὶ πῖλος ψιθίνος μετὰ τινῶν ἀκόμψων ἀνθέων, ὑπεδήλουν ὅτι ἦτο μία ἐκ τῶν μικρῶν ἐκείνων ραπτριῶν, ἃς ἡ ἔντιμος πενία ἀναγκάζει νὰ ῥάπτωσι μόναι τὰ ἐνούματά των. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἡ Μάρθα ἦτο δεῖγμα εὐπρεποῦς κομψότητος.

Ἦτο δεκάτη ἐσπερινὴ ὥρα καὶ ἡ ὁδὸς σχεδὸν ἔρημος. Νέος τις ἐθάνη μακρόθεν τρέχων, ὅπως προφυλαχθῆν ἐκ τῆς βροχῆς, πρὸς τὴν αὐτὴν στοᾶν ἐνθα ἴστατο ἡ Μάρθα. Ἦτο τόσον ἀφοσιωμένος εἰς τὴν πρόοδον τῆς καταγιγίδος, ὥστε μηχανικῶς πως παρετήρησε τὴν κόρην. Αἰφνης λάμψις ἀστραπῆς, ἣν ἠκολούθησε τρομερὸς βρόμος κεραυνοῦ, κατηύρασε τὴν ὁδόν, ταῦτοχρόνως δὲ ἀπελλιπτικὴ κραυγὴ ἠκούσθη:

«Θεὲ μου!» ἐκραύγασεν ἡ νεάνις «δὲν βλέπω — ὄλο σκοτάδι — ἡ ἀστραπὴ μοῦ· καψὲ τὰ μάτια. Εἶμαι τυφλή.»

Χεῖμαρρος δακρῶν διεδέχθη τοὺς στεναγμούς καὶ τοὺς θρήνους τῆς νεάνιδος, ὅταν ἀνελογίσθη, ὅτι δὲν θα ἠδύνατο πλέον νὰ κερδίσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ὅτι δὲν θὰ κατόρθων νὰ εὐρίσκη ἀνευ βοηθοῦ τὴν οἰκίαν τῆς. Τί ἐπρεπε νὰ κάμῃ; Νὰ γίνῃ ἐπαῖτις;

Ὁ Βερτρὰν Καμουσάρ, ὁ νέος διπλ. ἐκεῖνος, ὅστις εὐρίσκετο πλησίον τῆς Μάρθας, ἦτο μικρὸς ὑπάλληλος, συνειθισμένος εἰς τὰς ἀσώτειας καὶ τὰς παρισινὰς διασκεδάσεις. Μόλις λοιπὸν ἤκουσε τὴν νεάνίδα καταρρομένην τὴν τύχην τῆς, ἐπλησίασε καὶ τὴν παρετήρησε περιέργως. Ἡ μορφή τῆς δὲν ἦτο ποσῶς ἀσχημὸς. Οἱ μεγάλοι μέλανες ὀφθαλμοὶ τῆς ἔλαμπον εἰς τὰς κόγχας των, ζωηρὸν ἐρυθρὰ ἐπορφύρου τὰς παρειὰς τῆς, τὰ δὲ χαρακτηριστικὰ τῆς ἦσαν μέτρια καὶ κανονικά. Τὴν εὖρε πολὺ ὠραίαν.

«Δὲν εἶνε λοιπὸν κανεῖς ἐδῶ νὰ με βοηθήσῃ;» ἀνέκραξε μετὰ πόνου ἡ Μάρθα, ἐκτεινούσα τὰς χεῖρας τῆς.

«Μὴ φωνάζῃς κόρη μου» ἀπῆντησεν ὁ Βερτρὰν κολακευτικῶς «ἐγὼ δὲ πάγω ἔστὸ σπῆτι σου.

«ὦ, σὰς εὐχαριστῶ, κύριε,

«Καὶ ποῦ κατοικεῖς;»

«Εἰς τὴν ὁδὸν Λακουδαμέν.

«Εἶνε κοντὰ ἔστὸ δικό μου σπῆτι, εἶπεν ὁ Βερτρὰν καθ' ἑαυτὸν· εἶτα προσέθηκε μεγαλοφώνως «ἡ βροχὴ ἔπαυσε, δὲς μου τὸν βραχιονά σου.»

Ἐνῶ ἐπροχώρουν, ὁ νέος παρετήρει τὸ πολῦτιμον φορτίον του μετὰ παιδς τινος ἐκπλήξεως, ἐκείνη δὲ ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ βραχιονοῦ του μετὰ χαρακτηριστικῆς ἀπλότητος, τῷ ἔλεγεν ὅτι ἦτο ὀρφανὴ γονέων, καὶ ὅτι ἐσχάτως εἶχεν ἔλθει ἐκ τοῦ χωρίου τῆς ἀνευ ἀποσκευῆς, αὐστημένῃ εἰς ἓν μέγα ἐργαστάσιον, ὅπου ἦδη ἐργάζετο.

Ὁ Βερτρὰν δὲν ἔδωκε τὴν ἐλαχίστην προσοχὴν εἰς τὴν διηγησίαν τῆς, ἔκαμε μόνον χλευαστικὰς τινὰς παρατηρήσεις διὰ τὴν λευκότητά των χειρῶν τῆς καὶ τὴν κομψότητα των ἐνδυμάτων τῆς, διότι ἐνόμιζεν ἡ μᾶλλον εἶχε πεισθῆ τέλειως ὅτι ἡ κόρη τὸν ἐξηπάτα. Τέλος βαρυνθεὶς ν' ἀκούῃ τοὺς συνεχεῖς στεναγμούς τῆς, ἀπεφάσισε ν' ἀλλάξῃ τρόπον, καὶ νὰ τῇ δείξῃ, ὅτι ἦτο τέλειος τύπος Παρισινοῦ καὶ δὲν ἠπατάτο εὐκόλως.

«Πᾶμε νὰ σοῦ δώσω ἓνα ποτῆρι μπίρα· εἶπεν ὑπομειδιῶν. Ἡ κόρη, ἐκβαλοῦσα κραυγὴν τρόμου, ἀπέσυρε τὸν βραχιονά τῆς.

«Ἐ, μὴν εἶσαι δὰ καὶ τόσο περὶφραγῆ!» ἐπανελάβε λαμβάνων αὐτὴν ἀπὸ τῆς χειρὸς.

Ἄλλ' ἡ Μάρθα ἀποσπασθεῖσα καὶ πάλιν ἀποτόμως, ἤρξατο κραυγάζουσα:

«Βοήθειαν! Βοήθειαν!»

Εἰς τὰς ἀπέλλιπτας φωνὰς τῆς κόρης ἐσπευσεν ἄλλος τις κύριος, ὑψηλόσωμος, ὅστις πλησιάζας ἔλαβε τὸν Βερτρὰν δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, καὶ τὸν ὤθησε τοιοῦτοτρόπως, ὥστε τὸν ἠνάγκασε ν' ἀποχωρήσῃ ὡς τάχιον, χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἐξηγησεῖς.

Τότε ἡ Μάρθα διηγήθη ἐκ νέου τὴν ἱστορίαν τῆς εἰς τὸν σωτήρα τῆς, ἐκεῖνος δὲ εἰς ἀπάντησιν τὴν ἐπληροφόρησεν, ὅτι ὀνομάζεται Πέτρος Καρλιὲ καὶ ὅτι ἐργάζετο ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Δυτικοῦ σιδηροδρόμου. Παρέλευσεν ὁμῶς νὰ τῇ ἀναφέρῃ περὶ μιᾶς ἀπαισίας οὐλῆς, τὴν ὅποιαν ἔφερον εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ τὴν ὅποιαν εἶχε λάβει κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1880.

Μεγάλαν ἀσθανθεῖς συμπάθειαν διὰ τὴν ἀπροσάτευτον κόρην, ἦτις τῷ ὤμιλει καὶ τὸν ἤκουε χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὴν ὑπερβερβολικὴν ἐκ τῆς οὐλῆς ἀσχημίαν του, ἡ ὅποιος εἶχε φυγαδευθεῖ ὀλας τὰς γυναῖκας, τὴν ὠδήγησεν εἰς τὴν κατοικίαν τῆς· ἀφήσας δὲ αὐτὴν εἰς τὴν θύραν τῇ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐπανήρθετο τὴν ἐπομένην. Ἡ Μάρθα ἀπεδέχθη ἀσμενῶς τὴν ὑπόσχεσιν, διότι ἡ εἰλικρίνεια τῆς ὀμιλίας καὶ τῶν τρόπων του τὴν εἶχον καταγοητεύσει.

Τὴν ἀκόλουθον πρωΐαν ὁ Καρλιὲ ἔφερον ἓνα ἰατρὸν ὅπως ἐξετάσῃ τοὺς ὀφθαλμούς τῆς νεάνιδος, τὸ δὲ συμπέρασμα τούτου

— ὅτι διπλ. ἡ θεραπεία των ἦτο προβληματικὴ, ἀν δὲ ἐπῆρχετο ποιὰ τις καλλιτέρευσις, θὰ ἐπῆρχετο λίαν ἀργά — ἐπλήρωσε τὴν Μάρθαν ἀπελλιπίσας. Τίς θὰ ἐφρόντιζε πλέον δι' αὐτήν, ἀφοῦ θὰ ἦτο ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν; Ὁ Πέτρος ἐνόησε πάραυτα τοὺς διαλογισμούς τῆς καὶ κύψας τῇ ἐψιθύρισε:

«Μὴ λυπεῖσαι, Μάρθα· ὁ διευθυντὴς σου θὰ σοῦ χορηγήῃ τακτικὰ τὰ ἡμερομίσθια ἐνόσῳ εὐρίσκεσαι ὑπὸ θεραπείαν· αὐτὴ εἶνε ἡ συνήθεια. Θὰ ὑπάγω μόνος μου πρὸς αὐτὸν καὶ θὰ τοῦ διηγηθῶ τὰ πάντα.»

Μετ' ὀλίγας ὥρας ὁ Πέτρος ἐπέστρεφεν ἀγγέλλων, ὅτι ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐργοστασίου τῷ ὑπεσχέθη ὄχι μόνον νὰ φυλάξῃ τὴν θέσιν τῆς κόρης, ἀλλὰ καὶ νὰ πληρῶνῃ ὄλα τὰ ἐξοδα μέχρις ἐντελοῦς ἀναρρώσεώς τῆς.

Ἡ ἰατρικὴ θεραπεία ἤρξατο, καὶ ὁ Καρλιὲ ἤρχετο τακτικῶς φέρων εἰς αὐτὴν τοὺς μισθοὺς τῆς. Ἦτο ἄλλως τε φυσικὸν νὰ κάθηται καὶ νὰ ὀμιλῇ μετ' αὐτῆς, διότι ἡ Μάρθα οὐδένα ἄλλον φίλον ἐκτὸς αὐτοῦ εἶχεν εἰς Παρίσιον, καὶ νύχαισταιτο τὰ μέγιστα ἐκφράζουσα εἰς αὐτὸν τοὺς διαλογισμούς καὶ τοὺς φόβους τῆς. Προϊόντος τοῦ χρόνου αἱ ἐπισκέψεις ἐγίνοντο συχνότεραι καὶ μᾶλλον διαρκεῖς, ἡ δὲ φιλικὴ συμπάθεια, ἣτις συνέδεε μέχρι τοῦδε τοὺς δύο ἀτυχεῖς, τὴν τυφλὴν καὶ τὸν δύσμορφον, μετεβλήθη εἰς εἰλικρινῆ καὶ διάπυρον ἔρωτα. Ἡ Μάρθα εὐρίσκετο ἐν παντελεῖ ἀγνοία τῆς φοβερᾶς οὐλῆς τοῦ προσώπου του, μόνον δὲ ἡ εὐγενὴς συμπεριφορὰ καὶ αἱ ὑπερβάλλουσαι περιποιήσεις του, εἶχον κατακτῆσει τὴν καρδίαν τῆς.

✱

Τρεῖς μῆνες εἶχον παρέλθει, καὶ ὁμῶς ἡ ἀτυχὴς Μάρθα δὲν ἐθαλαπέυετο· ἐπὶ τέλους ἤρχετο νὰ ἐκπλήσσεται, πῶς ὁ διευθυντὴς ἐξηκολούθει νὰ πληρῶνῃ τακτικῶς τοὺς μισθοὺς τῆς χωρὶς νὰ ἐρωτᾷ ποσῶς περὶ τῆς καταστάσεώς τῆς. Αἰφνης ὑποψία τις τῇ ἐπῆλθε εἰς τὸν νοῦν, καὶ μίαν ἡμέραν παρεκάλεσε τὴν οἰκοδεσποιναν, ὅπως ὑπάγῃ εἰς τὸ ἐργοστάσιον καὶ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν.

Τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, ὅτε ὁ Πέτρος ἦλθε πρὸς ἐπισκέψιν τῆς, τὴν εὖρε κλαίουσαν.

«Σὲ ἀνεκάλυψα» τῷ εἶπεν. «ὦ, πόσῳ γενναῖος καὶ εὐγενὴς εἶσαι, νὰ με κάμνης νὰ πιστεύω, ὅτι τὰ χρήματα ποῦ μοῦ ἔφερες προήρχοντο ἀπὸ τὸν διευθυντήν. Δὲν ἐπρεπε νὰ με ἐπιβαρύνῃς με τέτοιο χρέος. Τώρα λοιπὸν πρέπει νὰ θεραπευθῶ διὰ νὰ εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σοῦ πληρώσω τὰ ὄσα σοῦ ὀφείλω.»

«Ἐμπορεῖς νὰ μοῦ τὰ πληρώσῃς πολὺ εὐκόλως, ἀν θέλῃς» Ἀπεκρίθη εὐγενῶς ὁ Πέτρος.

«Καὶ πῶς;

«Μὲ τὸ νὰ με δεχθῆς ὡς σύζυγόν σου.

Μεῖδιωμα χαρᾶς καὶ ἀνακουφίσεως ἀνέ-

λαμψεν εις τὸ πρόσωπον τῆς Μάρθας,
 «Δὲν γνωρίζω τὴν μορφήν σου» εἶπεν
 «εἶμαι ὁμως βεβαία ὅτι θὰ ζωγραφίσῃ τὴν
 καλωσύνην τῆς ψυχῆς σου. Δέχομαι εὐχα-
 ρίστως νὰ γίνω σύζυγός σου, ἀλλ' ὑπὸ
 μίαν συμφωνίαν».

«Ποίαν;»

«Νὰ μὴ γίνῃ ὁ γάμος μας πρὶν θερα-
 πευθῶ καθ' ὁλοκλήριαν».

Ἡ ἀπόφασίς αὕτη ἐνέπλησεν ἀπαγο-
 πτεύσεως τὸν μνηστῆρα τῆς, ὅστις ἀ-
 κουσίως πῶς ἐπεθύμει νὰ μείνῃ τυφλὴ,
 διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ, ἀναλογι-
 ζόμενος, ὅτι ἅμα ὡς πρῶτον τὸν ἐόλεπε,
 θ' ἀπέστρεφε μετὰ φρίκης τοὺς ὀφθαλ-
 μούς τῆς.

Ἡ ἐπιθυμία μου εἶνε νὰ στεφανωθῶ-
 μεν ἀμέσως» εἶπε «θὰ εἰμεθα τόσον εὐτυ-
 χεῖς! Διατί τάχα νὰ περιμένωμεν περισ-
 σότερον;»

Ἡ Μάρθα ὁμως ἦτο ἀκαμπτος.

«Ἀρκετὰ σ' ἐδασάνισα μέχρι τοῦδε» ἀ-
 πῆντισεν «οὐδέποτε ὁμως θὰ συναινέσω
 νὰ γίνω φορτίον σου. Ἄν δὲν δυνηθῶ νὰ
 θεραπευθῶ ἐντελῶς, θὰ φύγω καί...»

Ἡ Μάρθα ἐν τούτοις ἦτο πεπεισμένη,
 ὅτι θὰ ἐθεραπεύετο μίαν ἡμέραν αἰψην-
 δίως, καὶ ἐπεθύμει νὰ παράσχῃ εὐάρεστον

ἐκπληξιν εἰς τὸν Πέτρον, ὅστις, τόσον
 ἔμμανῶς τὴν ἠγάπα.

✱

Ἦτο ἡ πρώτη Κυριακὴ τοῦ Μαΐου.

Ἡ ἄνοιξις ἐστόλιζεν ἥδη τοὺς θάμνους
 καὶ τὰ δένδρα διὰ ποικιλοχρώου περιβο-
 λῆς, οἱ δὲ λειμῶνες ἤρχιζον ν' ἀναγεν-
 νῶνται ὑπὸ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου.

Ἡ Μάρθα εἶχεν ἐξέλθει εἰς περιπάτον
 ἀνὰ τὴν ἐξοχὴν μετὰ τοῦ Πέτρου, ὅστις
 τῇ ἔλεγε περιπαθῶς:

— «Τί κρίμα! ἂν εἴμπορεῖς νὰ ἴδῃς πόση
 εὐμορφία ἔχει ἡ φύσις δὲν θ' ἀνέβαλλες
 ἐπὶ πλέον τὴν εὐτυχίαν μας».

— «Ἄλλ' ἀκούω τὰ κελαϊδῆματα καὶ αἰ-
 σθάνομαι ὅλες τὲς εὐωδίας ἀπῆντισεν ἡ
 κόρη ἐτόίμως».

Ἡ ἀναμενομένη ἡμέρα ἐφθασεν ἐπὶ τέ-
 λους, ὁ δὲ Πέτρος ἐλθὼν κατὰ τὴν συ-
 νήθη τῆς ἐπισκέψεως του ὤραν, εἶδε μετ'
 ἐκπλήξεως, ὅτι ἡ προσφιλιῆς του Μάρθα
 δὲν ἔφερεν ἐπίδεσμον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς,
 καὶ τὴν ἐφαντάζετο μορφάζουσαν μετ'
 ἀποστροφῆς ὡς ἴστατο ἔμπροσθέν τῆς.

«Νὰ βλέπῃ ἄρα γε;» εἶπε καθ' ἑαυτὸν,
 γενόμενος κάτωχρος ἐκ τοῦ φόβου.

Τί τρέχει λοιπόν; τὸν ἠρώτησεν ἡ
 Μάρθα· ἐκπλήττεσαι ποῦ ἔβγαλα τὸν ἐπί-
 δεσμον; Δὲν ὑπάρχει πλέον ἀνάγκη, ποτὲ

δὲν θὰ ἴδω καλλίτερα ἀπὸ τώρα. Εἶμαι
 ἔτοιμη γιὰ τὸν γάμο· ὅποτε θέλεις...

Ἐν τῇ χαρᾷ του ὁ Καρλιὲ ἐφαντάζετο
 ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς τὸν ἐχλυσάζον· εἶτα
 ὁμως ἐγέλασε διὰ τὴν μορτίαν του ταύτην,
 σκεφθεὶς ὅτι ἡ Μάρθα δὲν θὰ τῷ ὠμίλει
 τοιούτοτρόπως ἂν ἐβλεπε.

Ὁ γάμος ἐγένετο ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς
 ἡμέρας ἐκείνης· ὅταν δὲ περὶ τὸ τέλος
 τῆς ἱεροτελεστίας προσεκλήθησαν νὰ ὑπο-
 γράψουν εἰς τὸ σχετικὸν βιβλίον, ὁ Πέ-
 τρος ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς τυφλῆς συζύ-
 γου του, ὅπως τὴν ὀδηγήσῃ· αὕτη ὁμως
 τὴν ἀπέσυρε λέγουσα:

«Ἄφες με, εἴμπορῶ νὰ τὸ εἴρω μόνη μου».

Τότε, πρὸς μεγίστην του ἐκπληξιν, ἐ-
 πορεύθη κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ γραφεῖον
 καὶ ἔλαβε τὴν γραφίδα.

«Δὲν εἶσαι τυφλὴ;» τῇ ἐπιθύρισεν εἰς τὸ
 οὖς «εἴμπορεῖς λοιπὸν νὰ ἴδῃς τὴν ἀσχη-
 μιά μου;

«ὦ! τὴν εἶδον πρὸ ἑνὸς μηνός» ἀπῆν-
 τισεν ἐκείνη μετὰ μειδιάματος, βλέπουσα
 αὐτὸν στενοχωρούμενον, εἶτα δὲ πρόδέ-
 θηκε μετὰ χάριτος «τώρα, Πέτρο, εἶσαι
 βέβαιος ὅτι σὲ ἀγαπῶ;»

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικού.)

Γ. Π. Π.

ΔΥΣΙΣ

Κατὰ τὴν ἄκρην τοῦ βουνοῦ τὰ μάτια μου καρφῶν
 καὶ μὲ λαχτάρα μυστικὴ τὴ δύση καμαρώνω·
 ἔχει γλυκὸ τὸ χρῶμά τῆς ὡσὰν τὸ πρόσωπό σου,
 καὶ μέσ' στὸ χαμογέλιο τῆς ξανοίγω τὸ δικό σου...

Σὲ τέτοια δύση κάποτε, σὲ τέτοιον φῶς προσμένω
 — καὶ πῆς ἂν θέλῃς τῶνευρο τρελλὸ καὶ φανταγμένο —
 σὰν ἥλιος δεύτερος νὰ βγῆς ἐκεῖ ἀπάνω, φῶς μου,
 νὰ χύσῃς λάμπες κ' εὐμορφιὰς ἔς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου.

ΚΩΣΤΗΣ Δ. ΔΗΜΑΔΗΣ

Ο ΒΟΡΡΙΑΣ

(Ἰαμῶδες)

Ὁ κύρ βορριάς παράγγειλε ὄλων τῶν καρδιῶν·
 — Καράβια ρίξτε σίδερα καὶ πιάσετε λιμάνι.
 Κι' ὅσα καράβια τ' ἀκουσάν ὅλα λιμάνι πιάσουν,
 κι' ἕνα καράβι τοῦ Ραγιαῦ, αὐτὸ δὲν τὸν φοβάται.
 — Δὲ σὲ φοβᾶμαι, κύρ βορριά, δὲ σὲ φοβᾶμαι ἀγέρα,
 ἔχω καράβι μπρούζινο μὲ μπρούζινα κατάρτια·
 ἀνέβα, βρὲ μουτσόπουλο, ἔς τὸ μεσανὸ κατάρτι.
 Παιζογελῶντα ἀνέβαινε, κλαίοντας κατεδαίνει.
 — Τ' ἔχεις, μωρὲ μουτσόπουλο, κλαίοντας κατεδαίνεις;
 — Ταχθεῖτε, τοῦρκοι ἔς τὰ τζαμιά, Ρωμηοὶ ἔς τὰ μοναστήρια,
 καὶ σὺ μωρὲ σκυλόβρη ἔστην πίστι ποῦ πιστεύεις.
 Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸ λόγο δὲν ἀπῶπε,
 γεμίζει ἡ θάλασσα πανιά κ' ἡ ἄκρες παλληκάρια...

ΣΥΖΥΓΙΚΗ ΑΦΟΣΙΩΣΙΣ

Ἡ σύζυγοι τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, εἴτε καλλιτεχνῶν, εἴτε
 ἐπιστημόνων εἴτε στρατιωτικῶν, ὅσον περισσότερον προ-
 σκολλῶνται εἰς τὸν πρὸς αὐτοὺς ἔρωτα, τόσον μᾶλλον
 ἐξουδετεροῦνται αὐτὰ καθ' ἑαυτάς, συμμεριζόμεναι προσωπι-
 κῶς τῆς δόξης των. Ὑπάρχουσι παραδείγματα συζύγων ἐξό-
 χων ποιητῶν, αἰτινες, ὄχι μόνον δὲν ἐζηλοτύπουν, ἀλλ' ἀπε-
 ναντίας ἠσθάνοντο ὑπερηφάνειαν ὅτι ἄλλη τις γυνὴ ἐνέπνευ-
 σεν εἰς τὸν σύζυγον ποιητὴν στίχους, προσθέτοντας εἰς τὴν
 δόξαν του· διότι τὸν ἠγάπων ὡς ποιητὴν καὶ οὐχὶ ὡς ἀνθρω-
 πον. Ὑπεισέρχονται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν προσωπικότητα τοῦ
 τοιούτου συζύγου, ἀνιψούμεναι ὑπεράνω τοῦ ἀνθρωπίνου ἐ-
 ρωτος καὶ ἀποβάλλουσαι, χάριν τῆς τέχνης ἢ τῆς ἐπιστήμης,
 τὰς μικροζηλοτυπίας τοῦ γυναικείου ἔρωτος καὶ ἐγωῖσμοῦ.

Δημοσιεύοντες ἀνωτέρω τὸ ἄρθρον τοῦ Σαρσαὶ περὶ Μόλτκε,
 ἐπαφελούμεθα τῆς εὐκαιρίας ν' ἀναγράψωμεν ἐνταῦθα τὸ ἐξῆς
 ἀνέκδοτον τὸ ὁποῖον διηγοῦνται περὶ τῆς συζύγου του, καὶ
 τὸ ὁποῖον καὶ μόνον καθιστᾷ αὐτὴν ἀξίαν σύνευνον ἐξόχου
 ἀνδρός.

Ἡ Μαρία φόν Μόλτκε, θυγάτηρ τοῦ Τζῶν Χέιλινγκερ, κατα-
 γομένη ἐκ Staffordshire, καὶ σύζυγος τοῦ ἐξόχου στρατάρ-
 χου κόμητος Μόλτκε, ἐρωτηθεῖσα ποτε ὑπὸ τινος στενοῦ φίλου
 τῆς, ἂν ἠσθάνετο ὑπερηφάνειαν διερχομένη τὰς τάξεις τοῦ
 στρατοῦ ὑπὸ τὸν βραχίονα τοῦ συζύγου τῆς, μετὰ τὴν κατὰ
 τὸ 1864 ἐν Schleswig ἐπιτυχῇ μάχην, ἀπεκρίθη:

— «ὦ, ὄχι· καθόλου μάλιστα. Ἦσθάνομην ἐντροπὴν βλέπουσα
 τοὺς στρατιώτας χαίρωντας τὸν σύζυγον μου, μεγάλας δὲ
 δυσηρεστούμην, συλλογιζομένη ὅτι οἱ στρατιῶται ἐβλεπον τὸν
 Μόλτκε νυμφευμένον. Κατὰ τὴν γνώμην μου, εἰς καλὸς στρα-
 τιώτης οὐδέποτε πρέπει νὰ νυμφεύεται. Ὁ συζυγικὸς βίος
 ἀντιστρατεύεται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πρὸς τὴν ἐλευθε-
 ρίαν».

Καὶ ἐν τούτοις ἐπιλέγουσιν οἱ γνωρίζαντες τὸν οικογενεια-
 κὸν βίον τοῦ Μόλτκε καὶ διηγούμενοι τὸ ἀνωτέρω ἀνέκδοτον—
 ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ εὑρεθῇ εὐτυχέστερον ζεῦγος ἀπὸ τὸ
 τοῦ στρατάρχου μετὰ τῆς ἡραιᾶς ἀγγλίδος συζύγου του, ἥτις
 ἀπέβιασε τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1868.

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΟΙΚΙΛΑ

Διαζύγια.

Είς ποίον μέρος του κόσμου, κατά τας στατιστικάς, νομίζετε ότι γίνονται τὰ περισσότερα διαζύγια; Ἐκεῖ ὅπου τρεῖται φανατικῶς καὶ κατὰ γράμμα τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Συγγραμματα γυναικῶν.

Ἡ βασιλισσα τῆς Ρουμανίας, ἡ γνωστὴ συγγραφεὺς ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον *Karmen Sólba*, προστατὰι συλλόγου τινος, σκοποῦντος τὴν περισυλλογὴν βιβλίων, συγγραφέων μόνον ὑπὸ γυναικῶν.

Σιδηροδρομικά.

Αἱ σιδηροδρομικαὶ ἐταιρίαι τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας μετέφερον κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 800 ἑκατομμύρια ἐπιβατῶν, ἐξ ὧν 18 μόνον ἐφρονεῦθσαν ἐκ διαφόρων τυχαίων δυστυχημάτων καὶ 496 ἐπληρώθησαν.

Ἄγορά συζύγου καὶ τέκνων.

Ὁ Ἰάκωβος Μίλς ἀπέβησε πρὸ τινος ἐν Κάρλστον εἰς ἡλικίαν 91 ἐτῶν. Εἶχε γεννηθῆ δοῦλος, μόλις ὅμως ἐφθασεν εἰς τὴν ἀνδρικήν ἡλικίαν, ἀπέκτησε τὴν ἐλευθερίαν του. Ἐν τούτοις ἡ σύζυγός του καὶ πέντε τέκνα του ἤμενον ἐν τῇ δουλείᾳ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ αὐθέντου τῶν, ὅτε ἐξετέθησαν εἰς πλειοψηφικὴν δημοκρασίαν. Ὁ Μίλς, κάτοχος μικρῆς τινος περιουσίας, παρουσιασθεὶς εἰς τὸ δημοκρατικόν, ἐπλειοψηφίαν καὶ ἠγόρασε τὴν οἰκογενεὴν του ἀντὶ 1,080 λιρῶν.

Αἰρέσεις ἐπὶ αἰρέσεων.

Ἐν Ἀλσατίᾳ καὶ Λωρραίνῃ εἰσῆχθησαν ἐσχάτως καὶ βαθμηδὸν περὶ τὰ 20 εἶδη θρησκευτικῶν αἰρέσεων, τῶν ὑποίων τὰ δύο τρίτα μετὰνέχθησαν διὰ τῶν ἐκ Γερμανίας μεταναστῶν, δια τῶν ἄγγλων καὶ Βοημῶν. Ἰδοὺ δὲ καὶ αἱ ὀνομασίαι τῶν διαφορῶν τούτων αἰρέσεων: Βαπτισταὶ, ἀναβαπτισταὶ, μεθοδισταὶ, ἀδελφοὶ Βοημοὶ, μενονισταὶ, παλαιοὶ καθολικοὶ, καθολικοὶ, ἱρδηνγκιανοὶ, δαρδισταὶ, ἐλευθεροὶ βαπτισταὶ, λουθηρανοὶ, διαμαρτυρόμενοι, καλδινισταὶ, πρεσβυτεριανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι.

Ἠλεκτροκίνητοι σιδηρόδρομοι.

Ἐν Ἀμερικῇ ἡ ἀντικαταστάσις τῶν ἱπποσιδηροδρόμων δι' ἠλεκτροκινήτων σιδηροδρόμων ἐλαβεν ἐσχάτως μεγίστας διαστάσεις. Ἐν Παρισίοις πρὸ πολλοῦ ἐνεργοῦν τοιοῦτου εἶδους σιδηρόδρομοι, εἰς πλείστας δὲ πόλεις τῆς Γερμανίας σχεδιάζεται ἡ εἰσαγωγή αὐτῶν.

Καὶ πάλιν οἱ θώρακες.

Ἐν ἰαλλίᾳ ἐξελέγη εἰδικὴ ἐπιτροπέα ὅπως μελετήσῃ σχεδίων παραδοχῆς θωράκων ἐπὶ προστασίᾳ τῶν στρατιωτῶν τοῦ περὶ τοῦ κατα τῶν φονικῶν, σφαιρῶν, τας ὁποίας ἐκπέμπουσι τὰ νέα ὅπλα. Ἡ εἰδικὴ αὕτη ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε τὴν παραδοχὴν θωράκων κατασκευασμένων ἐκ μίγματος χαλκοῦ καὶ ἀλουμίνου. Τὸ πάχος τοῦ θώρακος τούτου ποικίλει ἀπὸ 5—18 χιλιοστῶν.

Ἐπερβολικὴ φιλαρέσκεια.

Ἡ δούκισσα τοῦ Marlborough εἶνε τόσο ἰδιότροπος εἰς τὰς ἀμφισέσεις τῆς, ὥστε δὲν δύναται νὰ εἴρῃ μοδίσαν τῆς ἀρεσκείας τῆς, οὔτε ἐν Λονδίῳ, οὔτε ἐν Παρισίοις. Στέλλει λοιπὸν ὅλα σχεδὸν τὰ φορέματά τῆς καὶ ράπτονται εἰς Νέαν Ἰόρκην. Ἡ δούκισσα ἀγαπᾷ ὑπερβολικῶς τὸ μῦρον τοῦ Ἰου, ἐξ οὗ ἀγοράζει μεγάλην ποσότητα ἐκάστοτε ἐν τὸς λαγηνῶν.

Παράδοξος ἀλήτης.

Ἐν Μασσαλίᾳ συνελήφθη γυμνόπους καὶ ρακένδουτος ἀλήτης. Ὀνομάζεται Γιλδέρτ καὶ ὑπῆρξε ποτὲ

λοχαγὸς τοῦ ἐπιτελείου ἐν τῷ στραπέδῳ τῆς κοινότητος τῶν Παρισίων. Οὗτος διηύθυνεν τὸν οὐλαμὸν τὸν τουφεκίσαντα ἐν τῇ φυλακῇ τῆς Ρουκέττης τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῶν Παρισίων Βαρθολαῖ. Παραπεμφθεὶς εἰς τὸ στρατοδικεῖον, ἀπέφυγε τὴν εἰς θάνατον καταδίκην καὶ ἐστάλη εἰς ἐξορίαν ἐν τῇ Νέα Καληδονίᾳ. Μετὰ τὴν ἀμνηστειαν ἐπανέκαμψεν εἰς Γαλλίαν, ἀλλὰ μὴ δυνάμενος ν' ἀποκτήσῃ τὰ μέσα τῆς ὑπάρξεως, ἐξήγησε ν' ἀποσταλῇ ἐκ νέου εἰς τὸν τόπον τῆς ἐξορίας του. Ἐρωτηθεὶς διατὶ ἐδέχθη νὰ ἐνεργήσῃ τὴν θανατικὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῶν Παρισίων, ἀπήντησεν· ἔαν δὲν ἐτουφεκίζον αὐτὸν ἐγὼ, δώδεκα σφαῖρας θὰ ἐδέχετο ἡ κεφαλὴ μου.

Ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας.

Κατὰ τὴν γαλλικὴν ἐφημερίδα *Σταφιέ*, πολλὰς ἀνησυχίας ἐμποιεῖ ἡ διανοητικὴ κατάστασις τῆς αὐτοκρατειρας τῆς Αὐστρίας. Οἱ Γερμανοὶ νευρολόγοι ἀποδίδουσι τὸ πάθημα τοῦτο εἰς οἰκογενειακὰς προδιαθέσεις. Ἡ δούκισσα τοῦ Ἀλανσῶν, ἀδελφὴ τῆς αὐτοκρατειρας Ἐλισάβετ, μένει ἤδη κελκισμένη εἰς τι φρενοκομεῖον τοῦ Γράτς, ἡ δὲ ἀδελφὴ αὐτῆς Μαρία Σοφία πρῶτη βασιλισσα τῆς Νεαπόλεως, εἶνε γνωστὴ διὰ τὰς ἐκκεντροκότητας αὐτῆς. Ὁ Ἄλφρονσος Δωδὲ εἰς τὸ μυθιστόρημα αὐτοῦ *Βασιλεῖς ἐν ἐξορίᾳ* περιγράφει τὸν χαρακτῆρα τῆς. Ἡ αὐτοκράτειρα εἶνε πρῶτῃ ἐξαδέλφη τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας Ὁθωνος 6'.

Μυθολογικὸν ὑπηρετικόν.

Ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας δικαίως δύναται νὰ καυχῆθῃ, ὅτι διατρεφῆ μεγαλειτέραν ὑπηρεσίαν πασῶν τῶν ἄλλων ἐστεμμένων κεφαλῶν. Οὐχὶ ὀλιγώτεροι τῶν 426 ὑπηρετῶν εἶνε ἐτοιμοὶ ὅπως ὑποταχθῶσιν εἰς πᾶν βλέμμα του. Ἐχει 75 ἀστρολόγους οἵτινες τῷ ἐξηγουσὶ τὰ τῶν διαφορῶν ἀστέρων καὶ 50 ἱερεῖς, οἵτινες ἐπιβλέπουσι τὴν πνευματικὴν κατάστασιν του. Ἐχει 50 ράπτιας πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐνδυμάτων του καὶ 25 ῥιπιδιοφόρους. Ἐν τοῖς ἀνακτόροις εὐρίσκονται 130 θαλαμηπόλοι, 10 ὑπηρεταὶ, ὧν ἡ εἰδικὴ ὑπηρεσία εἶνε νὰ κρατῶσι τὰ ἀλεξιήλια καὶ 30 ἱατροί.

Καὺσις τῶν νεκρῶν.

Κατ' ἐκθεσὶν ἀναγνωσθεῖσαν ἐν τῷ ἐσχάτως συνελθόντι ἐτησίῳ συνεδρίῳ τῆς ἀγγλικῆς ἱατρικῆς ἐταιρίας, τὸ μέτρον τοῦ καίειν τοὺς νεκροὺς ἐν Ἀγγλίᾳ βαίνει μετὰ μεγίστης προόδου. Κατὰ τὴν βρῆθῃσαν ἐχθεσιν, τῷ 1890 ἐκάθησαν 44 νεκροί, μετ' ὅλην τὴν ἀντίστασιν τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐκκλησίας.

ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Προτεινόμεν εἰς ἑμμετρον μεταφρασῖν τὸ κατωτέρω ποιημάτιον τοῦ Arsène Houssaye, ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὄρους:

α'. Ὁ μεταφραστὴς ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ τὴν αὐτὴν σειράν τῶν ὁμοιοκαταληξιῶν τοῦ πρωτοτύπου, μὴ ὑποχρεούμενος ν' ἀκολουθήσῃ καὶ τὸ αὐτὸ μέτρον. β'. Ὁ μεταφραστὴς ἀφίεται ἐλευθερὸς νὰ ἐκλέξῃ τὸ δημῶδες, ἢ τὸ καθωμιλημένον, ἢ τὸ καθαρεῦον γλωσσικὸν ἰδίωμα.

γ'. Αἱ μεταφράσεις γίνονται δεκταὶ μέχρι 15ης προσηοῦς Ὀκτωβρίου.

δ'. Ἡ καλλιτέρα (μετάφρασις ὄχι μόνον ἡ σχετικῶς καλλιτέρα) δημοσιευθεῖται ἐν τῷ φύλλῳ εἰς δὲ τὸν μεταφραστὴν αὐτῆς παρέχεται δωρεάν μία ἐξάμηνος συνδρομὴ τοῦ «Ἀττικοῦ Μουσείου».

La Cigale et la Fourmi.

La fourmi de La Fontaine est un peu croquemitaine La cigale avait chantait tout l'été;

Et voilà la puritaine qui la met en quarantaine et frappe avec cruauté sa gaieté.

Et la cigale muette se laisse mourir de faim à la fin.

C'est l'histoire du poète: Qu'importe s'il a chanté tout l'été!

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Ἀγνωστὸ *Δεσποινίδι*. — Πάλιν μετὰ τὴν Σαπφῶ τὰ ἐβάλατε; Μήπως σκοπεύετε νὰ τὴν μιμηθεῖτε; Εἰπέτε μας τοῦλάχιστον τ' ὄνομά σας διὰ νὰ εἰσεύρωμεν μετὰ ποίαν ἔχομεν νὰ κάμωμεν. Ὁχι, ἡ Σαπφῶ δὲν ἦτο ἄγαμος· ἦτο χήρα. Ὁ σύζυγός τῆς ἦτο ἔμπορος ἐκ Μυτιλήνης, οὕτωςος τὸ ὄνομα δὲν εἶνε γνωστόν. Μετ' αὐτοῦ εἶχεν ἀποκτήσει κόρην, τὴν ὅποιαν ὠνόμασε Κλαῖδα, ὅπως ὠνομάζετο ἡ μήτηρ τῆς, καὶ τὴν ὅποιαν ὑπερηγάπα, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν πρὸς αὐτὴν στίχων τῆς. Πότε ἀπέθανεν ὁ σύζυγός τῆς, δὲν γνωρίζομεν, καθότι οὐδαμῶς τῶν σωζομένων ἔργων τῆς ποιεῖται μνείαν αὐτοῦ. Ὡς χήραν ὅμως τὴν ἠγάπησεν ὁ ποιητὴς Ἀλκαῖος, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ τῇ ἐκφράσῃ τὸν ἔρωτά του: «Θέλω νὰ σοῦ εἶπω κάτι τι (τῆς λέγει εἰς ἐν ποιημάτου) ἀλλ' ἡ αἰδώς μ' ἐμποδίζει». — «Ἄν ἐπεθύμεις (τοῦ ἀπαντᾷ ἐκείνη) τίποτε ἀγνόν καὶ εὐγενές καὶ ἂν ἐπὶ τῆς γλώσσης σου δὲν ὑπῆρχε καμμία κακὴ λέξις, δὲν θὰ ἐδέεμε το βλέμμα σου ἢ αἰδώς, ἀλλ' ὅτι εἶνε ὄρθον θὰ τὸ ἐλεγε». Ὁ Ἀλκαῖος ἐξήγησε ἐπὶ τέλος τὴν χεῖρα τῆς, ἀλλ' αὕτη ἠρνήθη, προτιμήσασα τὴν χηρείαν. Δὲν εἰσεύρωμεν, ἂν ὁ ἔρωσ πρὸς τὴν ποιήσῃν ἢ ἄλλως τις ἔρωσι τὴν ἔπεισεν εἰς τοῦτο.

κ. Ἀ. Ρ. ἐνταῦθα. — Μὴ πιστεύετε καὶ πολὺ τὸν Βολταῖρον ὡς ἱστορικὸν ἀκούστετε τί λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Montesquieu: «Ὁ Βολταῖρος δὲν θὰ γράψῃ ποτὲ καλὴν ἱστορίαν· εἶνε ὅπως οἱ μοναχοί, οἱ ὅποιοι δὲν γράφουν διὰ τὸ θέμα, ὅπερ πραγματεύονται, ἀλλὰ διὰ τὴν δόξαν τοῦ μοναχικοῦ τάγματός των. Ὁ Βολταῖρος γράφει διὰ τὸ μοναστήριόν του». Ὁ Chateaubriand ἂν καὶ εἰς τὸ *Πνεῦμα* τοῦ *Χριστιανισμοῦ* προσπαθῇ νὰ τὸν ὑπερασπῆ κατὰ τοῦ τοιοῦτου εὐφροῦς ψόγου, φέρων ὡς παράδειγμα τὴν *Ἐποχὴν τοῦ Λουδοβίκου 14'* καὶ τὴν *Ἱστορίαν* τοῦ *Καρλόου 18'*, ὁμολογεῖ ὅμως ὅτι ὁ Montesquieu ἔχει δικίαν προκειμένου μάλαστα περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Βολταῖρου περὶ τῶν ἠθῶν τῶν ἐθνῶν.

Φιλιστορι. — Ποίαν Ἐλισάβετ ἐνοεῖτε; νομίζομεν πῶς σφάλεται εἰς τὰς χρονολογίας σας· διότι ἡ μὲν *Ἐλισάβετ, τῆς Ἀγγλίας*, θυγάτηρ τοῦ Ἐρρίκου 16' ἀπέθανε τῷ 1603, ἡ *Ἐλισάβετ Παρνέζ*, σύζυγος τοῦ Φιλίππου Ε' βασιλέως τῆς Ἰσπανίας, ἀπέθανε τῷ 1766, ἡ *Ἐλισάβετ Πετρόνθα*, αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσσίας, θυγάτηρ τοῦ Μεγάλου Πέτρου ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 1741—1762, ἡ δὲ *Ἐλισάβετ τῆς Γαλλίας* ἐκαρκοτήθη τῷ 1794. Ἄν ἐνοεῖτε αὐτὴν τὴν τελευταίαν, δὲν ἦτο καθόλου γρατὰ καὶ ἀποροῦμεν πῶς εὕρετε τὰ ὅσα μᾶς γράφετε· καθότι ἡ Ἐλισάβετ αὕτη ἐκαρκοτήθη τριακονταετῆς, γεννηθεῖσα τῷ 1764.

κ. Μ. Σπ. — Ἡ καλλιτέρα καὶ ἴσως ἡ μόνη μετάφρασις τοῦ *Nathan* τοῦ *Σοφοῦ* τοῦ Λέσιγγ εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀγγέλου Βλάχου, τυχοῦσα καὶ τοῦ

βραβείου ἐν τῷ οἰκονομικῷ ἀγῶνι τοῦ 1879. Δὲν ἐξευρόμεν ἂν ἡ ἐκδοσις εἶνε ἐξηγητική, εἶνε ὅμως πολὺ πιθανὸν νὰ εὐρίσκωνται εἰσέτι μερικά ἀντίτυπα ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις.

κ. Εὐ. Δάγ. Τὸ διήγημά σας μᾶς εὔρεν εἰς πνιγμονὴν ἐργασίας· θὰ τὸ ἀναγνώσωμεν καὶ θὰ σὰς ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ προσεχές.

Λουκούλω.— Τὸ διήγημά σας ἐλήφθη· θὰ τὸ ἀναγνώσωμεν καὶ θ' ἀπαντήσωμεν ἐπίσης εἰς τὸ προσεχές φύλλον.

κ. Α. Βρ. εἰς Κέρκυραν.— Οἱ δύο τελευταῖοι στίχοι τοῦ σταλέντος ἡμῖν ποιημάτων σας μᾶς κάμνον νὰ μαντεύσωμεν ὅτι θὰ γράψετε ὠραίους στίχους. Στείλατέ μας ἄλλοτελειότερον καὶ προσέχετε περισσότερον εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν λέξεων.

κ. Δ. Β. εἰς Φιλιππούπολιν. Θέλετε νὰ σὰς εἰπωμον εὐκρινῶς τὴν γνώμην μας; Ἐάν εἶνε ἀληθὲς ὅτι πρώτην φοράν, ὡς μᾶς γράφετε, στιχοῦργεῖτε, πεθόμεθα ὅτι ἔχετε ἐκ φύσεως τὸ δῶρον τοῦ στιχοῦργεῖν. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως ἡ φύσις· ἡ τέχνη σὰς λύπει ἐντελῶς. Ἐκ τῶν δύο σταλέντων ἡμῖν ποιημάτων σας, τὸ πρῶτον εἶνε πεζότατον, καθότι ἀναγκάζετε τὴν ποιησὶν νὰ κατελθῇ μέχρι τῶν ἡμερομισθίων τῆς ραφτοπούλας σας. Εἰς ἐπίμετρον δὲ τῆς πεζότητος τῆς ἰδέας ἔρχεται πλήθος ἄλλο πεζοτέρων λέξεων· αἱ λέξεις τερῶ, τρελλοῦζενέκης, κἄν, καθ' ὅλου, εἶνε τόσον πεζαί, ὥστε αὐταὶ καὶ μόναι ἤρχον νὰ ἐξασθενίσουν καὶ τὴν πλέον ποιητικὴν ἰδέαν. Ἡ γλῶσσα ἀνωμαλὸς· ἐνῶ ἐν συνόλῳ τὸ ποιημά σας εἶνε γεγραμμένον εἰς τὸ δημῶδες ἰδίωμα, προβάλλουν ἐξάφνα εἰς τὸ μέσον αἱ λέξεις ἀγρό, ἐργασίαν, τερετίσεις, δίδονται, μισθοί, ταῦτην, αἱ ὅποια κάθε ἄλλο εἶνε παρὰ δημῶδεις. Ταῦτα ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ποιῆμα, τὸ ὅποιον μεθ' ὅλας τὰς ἁλλείψεις καὶ μεθ' ὅλην τὴν μικρολογίαν του, ἔχει ὁπωσδήποτε τὰ στοιχεῖα ποιήματος· ἂν ἀποφασίσετε μάλιστα νὰ διορθώσετε τὰ ὑποδειχθέντα καὶ ν' ἀφαιρέσετε τὰ ἀνοστα reſſanis του, τὸ ποιῆμα αὐτὸ θὰ γίτη ἂν ὄχι δημοσιεύσιμον τουλάχιστον ὑποφερτὸν. Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ποιῆμά σας, τὸν Ὀδοτόπονον (λέγων πονόδοτος καὶ ὄχι ὀδοτόπονος) οὐδὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν ἢ ὅτι εἶνε χιλιάκις κατώτερον τοῦ πρώτου. Τ' αὐτὰ παρατηροῦμεν ὡς πρὸς τὴν κακὴν ἐκλογὴν τῶν λέξεων καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀνωμαλίαν τῆς γλώσσης. Περιττολογεῖτε ὅσας θέλετε. Μίαν ἰδέαν τόσον μικρὰν καὶ κοιτὴν καὶ τετριμμένην, εἴχετε τὴν ὑπομονὴν νὰ τὴν ἐκθέσετε εἰς 9 τετράστιχα, ἐνῶ μόλις ἔπρεπε νὰ τὴν ἐκφράσετε εἰς 3 ἢ τὸ πολὺ εἰς 4 τετράστιχα. Οἱ στίχοι :

Στὰ ὕστερα προφθάνει
ἡ φίλη μου Ἄ. Χ.

Εἶνε κομικώτατοι, οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶνε αὐτὴ ἡ φίλη σας. Μελετήσετε πολὺ ἂν θέλετε νὰ γράψετε στίχους.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Π. Γ. Χ. Braille. Δὲν ἐλήφθησαν φρ. 20 ταχυδρομικῶς ἐγράψαμεν καθέκαστα.— Δ. Φ. Μυτιλήνη. Ἐστάλησαν καὶ ἀναμένομεν ἀπάντησίν σας.— Εφ. Θήρα. Ἐστάλησαν ἀναμένομεν ἐνεργείας σας.— Χ. Π. Α. Ἡράκλειον. 2 λρ. ἐλήφθησαν ἀναμένομεν γενικὴν ἐξόφλησιν καὶ νέας ἐνεργείας.— Μ. Φ. Κων. πολιν. Ἐνεγράφητε καὶ τὰ ἐκδοθέντα φύλλα ἀπεστάλησαν.— Ι. Τ. Κυδωνίας· εὐχαριστοῦμεν. ἐν τούτοις ἐλπίζομεν ταχίστην ἀξίειν ἀποστολῆς

φύλλον δια νέους συνδρομητὰς· αἱ παραγγέλαι σα, ἐξετελέσθησαν.— Χ. Κ. Ληζούριον. Ἐνεγράφητε καὶ ἀπεστάλησαν καὶ 3 ἀριθμοί· εὐχαριστοῦμεν.— Π. Ν. Γ. Smyrne. Ταχυδρομικῶς ἀπηνητήσαμεν, —Ε. Γ. Κ. Βῶλον· ἐπιταγὴ ἐλήφθη τόμοι π. ἔτους ἀπεστάλησαν· ἀναγνώσατε τὴν ἐσώκλειστον σημειωσίν μας, καὶ φροντίσατε παρακαλοῦμεν τὰ δέοντα.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Περισπουδαστοὺς κριτικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Πολυλά μεπαφράσεως τοῦ Ἀμλέτου ἐξέδωκεν ὁ ἐν Κερκύρα λόγιος κ. Γ. Καλοσοῦρος, εἰς τόμον ἐκ 59 σελίδων, ἀποσπασθεῖσας ἐκ τοῦ ἱγ' τεύχους τοῦ Παρνασσῶ. Ἐν τῷ μικρῷ κατ' ὄγκον τομίδιῳ του τοῦτ' ὁ κ. Καλοσοῦρος ἐκθέτει πραγματεῖαν βαθυτάτης μελέτης καὶ μεστὴν ἀληθείας, ἐπὶ τοῦ πρό πολλοῦ παρ' ἡμῖν καὶ ἰδιῶ ἐσχάτως ἀνακινουμένου γλωσσικοῦ ζητήματος. Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ κ. Καλοσοῦρου συνιστᾷμεν ἐκθύμως εἰς πάντα ἀσχολούμενον ἢ πως δῆποτε εἰς τὰ γράμματα.

Ἐξεδόθη εἰς κομψὸν τομίδιον ὁ μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐξετάσεων τοῦ Προτύπου Ἑλληνικοῦ Παρθεναίου ἐκφωνηθεῖς λόγος ὑπὸ τῆς διεθυντρίας αὐτοῦ κυρίας Καλλιόπης Κεχαγιά. Ἐν αὐτῇ ἐμφαίνονται οἱ μόχθοι, οὓς ἡ δόκιμος διευθύντρια κατέβαλε καὶ αἱ καταπληκτικαὶ πρόδοι, ἅς τόσον ταχεῶς παρουσιάζει τὸ ὑπ' αὐτὴν παρθεναγογεῖον. Περὶ τοῦ Λόγου αὐτοῦ καθ' ἑαυτὸν, κρίνομεν περιττὸν νὰ προσθέσωμεν τι· εἶνε γνωστὴ ἡ ἐμβρόθεια τῶν γνώσεων καὶ σαφήνεια τοῦ ὕφους τῆς κυρίας Κεχαγιά, τῆς ἀρίστης αὐτῆς παιδαγωγῆς, εἰς ἣν μετ' ἐλπίδων οἱ γονεῖς παραδίδουσιν ἀπὸ ἐτών ἤδη τὰς θυγατέρας των.

Ἀναστασίον Ν. Μάλτου. Δ. Φ. καὶ καθηγητοῦ. Ἐπίτομος Γραμματικὴ τῆς Γερμανικῆς γλώσσης, θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ, μετὰ πολλῶν ἀσκήσεων, διαλόγων καὶ ἀναγνωσμάτων. Εἶνε τὸ μόνον ἔχειριδιον τοῦ εἶδους τούτου, ὅπερ εὐμεθοδέστατα συνταχθέν ἐπὶ τῆς βάσει τῶν ἐξοχωτέρων γλωσσοδιδασκάλων, δύναται ν' ἀποβῇ ὠφελιμώτατον τῆς ἑλληνικῆς σπουδασταῖς, δι' ὃ εὐθύμως συνιστῶμεν αὐτὸ εἰς τε τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ σχολεῖα καὶ εἰς τοὺς κατ' ἰδίαν σπουδάζοντας τὴν Γερμανικὴν γλῶσσαν. Ὁ κ. Μάλτος ἄλλως, γνωστὸς καθηγητὴς ἐν Ὀδησῶ, εἶνε ἐπίσης γνωστὸς καὶ εἰς τὸν παρ' ἡμῖν φιλολογικὸν κόσμον καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιστημονικῶν καὶ διδακτικῶν ἔργων του.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἀνακρέων.

Ὁ Ἀνακρέων, εἰς τῶν ἐξοχωτέρων λυρικῶν ποιητῶν ἤκμασε τὴν πέμπτην πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα. Τὰ πλεῖστα τῶν σωζομένων ἔργων του εἶνε ἀποσπάσματα, λυρικά, βακχικά, ἐρωτικά.

Ἰούλιος Γρεβύ.

Ὁ Ἰούλιος Γρεβύ ἐγεννήθη ἐν μικρᾷ Κώμῃ τοῦ Ζουρᾶ. Ἀνακρυχθεῖς διδάκτωρ τοῦ δικαίου, ἐνωρίς κατέλαβε μεταξὺ τῶν συναδελφῶν του περιφανῆ θέσιν διὰ τὴν ῥητορικὴν του δεινότητα. Τῷ 1871 ἐξελέγη πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως καὶ διετέλεσεν ὡς τοιοῦτος μέχρι 1 Ἀπριλίου 1873.

Τῷ 1879. Ἰανουαρίου 30, αἱ δύο βουλαὶ ἠνωμέναι εἰς ἐθνικὴν συνέλευσιν ἐξέλεξαν αὐτὸν πρόεδρον τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος

στρατάρχου Μὰν-Μαὼν. Περὶ τὰ τέλη ὁμοῦ τοῦ 1887 ὁ Ἰούλιος Γρεβύ ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῆ τοῦ ὕψιστου τούτου ἀξιώματος ἐνεκα τοῦ ἐξεγερόντος ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ σκανδάλου ἐπὶ τῇ ἀποκαλύψει ὅτι ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ Οὐδύλων μετῆρχετο τὸ ἐμπόριον τῶν παρασήμων, καταχρώμενος τῆς ἐμπιστοσύνης του. Ἐκτοτε ὁ Γρεβύ κατέλειπε τὴν πολιτικὴν. Ἀπέθανε τὴν 29 παρελθόντος Αὐγούστου.

Κατάστημα Ὀμίλου Ἐρετῶν

Τὸ κατάστημα τοῦ Ὀμίλου τῶν Ἐρετῶν, ἔργον τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Μαρτάκη, κτιζόμενον ἐν Πειραιεὶ ἐπὶ τῆς θελακτικωτάτης παραλίᾳ τοῦ λιμένος τῆς Ζέας, εἶνε, ὡς βλέπει τις ἐν τῇ εἰκόνι, ἀρμονικωτάτου ρυθμοῦ. Ὁ Ὀμιλος τῶν Ἐρετῶν, ἰδρυθεὶς τῷ 1888 τῇ ἐνεργητικῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ τῇ εὐτυχῇ ἀληθῶς ἰδέᾳ τοῦ κ. Π. Δαμαλά, εἶνε σύλλογος, σκοπῶν τὴν διὰ τῆς κωπηλασίας σωματικὴν ἐξάσκησιν, διὰ τὴν κατάλληλον πόλιν ἐν ἣ ἰδρῦθη. Μέχρι τοῦδε ἀπαρτίζεται ἐκ 280 τακτικῶν μελῶν· πρόεδρος αὐτοῦ εἶνε ὁ δήμαρχος Πειραιῶς κ. Ρετσίνας καὶ ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Δαμαλάς. Δυστυχῶς ἔλλειψαι χρημάτων, τὸ κτίριον δὲν κατορθώθη εἰσέτι ν' ἀποπερατωθῇ. Πεισιθότες ὅμως εἰς τὸν ζῆλον τοῦ κ. Δαμαλά, ἐλπίζομεν ὅτι ταχεῶς θὰ ἐξευρεθῶσι τὰ μέσα τῆς ἀποπερατώσεως.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Ὁ διδάκτωρ τὰ νομικὰ κ. Στέφανος Ἰ. Στεφάνου ἐξέδωκεν ἐκτενῆ ἀγγελίαν, δι' ἣς ἀγγελεῖ τὴν προσεχῆ ἐκδοσὶν Περιλήψεως τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παρ' ἡμῖν νομικῶν συγγραμμάτων καὶ ἰδιῶ τῶν παραδόσεων τῶν καθηγητῶν τῆς νομικῆς τοῦ ἡμετέρου πανεπιστημίου σχολῆς κ. κ. Ἄ. Κρασσᾶ καὶ Δ. Θεοφανοπούλου. Κατὰ πόσον τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ κ. Στεφάνου ἔσται χρησίμου εἰς τὴν σπουδάζουσαν ἀκαδημαϊκὴν νεότητα ἐμφαίνεται ἀρκούντως ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ἣν ὁ καθηγητὴς κ. Κρασσᾶς ἀπήυθνε πρὸς αὐτὸν καὶ ἥτις δημοσιεύεται ἐν τῇ ἀγγελίᾳ· ἀἷ ἔλλειψις τοιοῦτου ἔργου πρὸ πολλοῦ ἐγένετο ἐπαισητὴ καὶ κατ' ἀκολουθίαν εὐσύναπτος καὶ περιληπτικὴ ἔκθεσις τῆς παρ' ἡμῖν κρατούσης Ρωμαϊκῆς νομοθεσίας ἔσται ἐν πολλοῖς χρήσιμος. Ἡμεῖς οὐδὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν· πεποιθότες ὅμως εἰς τὴν ἀκνον ἐργασίαν καὶ εἰς τὴν ἐμβρόθειαν τοῦ κ. Στεφάνου διαβεβαιούμεν ἐκ τῶν προτέρων τοὺς φοιτητὰς ὅτι θέλουσιν εὔρει ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ὠφελιμώτατον βοήθημα.

ΑΝΑΓΚΑΙΑΙ ΔΙΑΦΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταί, οἱ μετακομιθέντες κατὰ τὸν Σεπτέμβριον νὰ καταστήσωσιν ἡμῖν γνωστὴν τὴν νέαν αὐτῶν διεύθυνσιν, ἵνα μὴ συμβῶσιν ἀταξίαὶ κατὰ τὴν διανομὴν τοῦ φύλλου.

Οἱ ἐκ τῶν συνδρομητῶν ἡμῶν καθυστεροῦντες τὴν ἀπότισιν τῆς συνδρομῆς των τῆς παρελθούσης ἐξαμηνίας, παρακαλοῦνται θερμῶς νὰ ἐμβάσωσι πλεόν αὐτῆν, καθότι ἐντὸς ὀλίγου ἐκδοθήσονται αἱ ἀποδείξεις πρὸς εἰσπραξίν των νέων συνδρομῶν τοῦ δ' ἔτους.

Οἱ ἀποστέλλοντες ὕλιν πρὸς δημοσίευσιν παρακαλοῦνται νὰ συνενοοῦνται μετὰ τοῦ κ. Ἰωάννου Πολέμν.